

Resultaten van een inwonersraadpleging over samenleven met nieuwkomers

Een onderzoek voor de gemeente Kampen

POPULYTICS

What would you do?

Colofon

Deze PWE-raadpleging is uitgevoerd door [Populytics](#) in samenwerking met [On Migration](#), in opdracht van de gemeente Kampen.

Auteurs

Tom Geijssen (tom@populytics.nl)
Charlotte Spit (charlotte.spit@populytics.nl)
Mark Beumer (mark@populytics.nl)

Datum

23 mei 2025

Versie

Openbaar

Contact

Populytics b.v.
Strawinskylaan 239
1077 XX Amsterdam
info@populytics.nl
www.populytics.nl

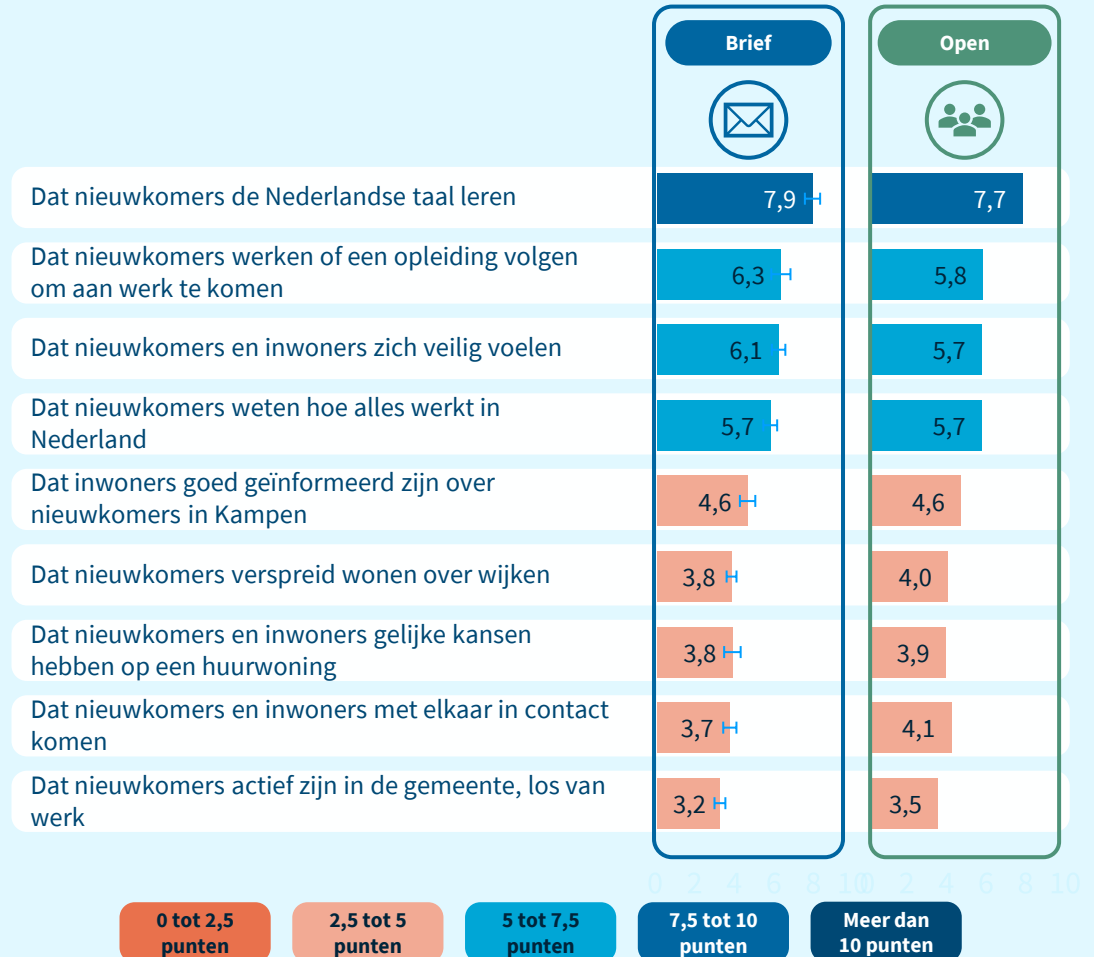
Managementsamenvatting

Een raadpleging onder inwoners van de gemeente Kampen over het onderwerp ‘samenleven met nieuwkomers’ laat brede steun zien voor vier beleidsdoelen

- **Raadpleging over samenleven met nieuwkomers:** In maart 2025 hebben 1.088 inwoners van de gemeente Kampen deelgenomen aan een raadpleging volgens de methode PWE (Participatieve Waarde Evaluatie). Zij hebben hun gemeente geadviseerd over het vraagstuk hoe inwoners en nieuwkomers goed samen kunnen leven. De kern van de raadpleging was dat zij prioriteiten konden stellen tussen negen mogelijke beleidsdoelen van de gemeente bij het samenleven met nieuwkomers. De uitkomsten in Figuur M1 zijn representatief voor de gemeente Kampen op de kenmerken leeftijd, gender en opleiding.
- **Hoofduitkomst – Brede steun voor drie hoogste prioriteiten:** De raadpleging laat zien dat verschillende (groepen) inwoners soms verschillende prioriteiten stellen op de hoofdvraag hoe samenleven met nieuwkomers eruit moet zien. Maar de drie doelen met de hoogste prioriteit worden gedeeld door alle inwoners, ongeacht hun houding tegenover nieuwkomers (positief, negatief of daartussenin) en ongeacht hun migratieachtergrond (nieuwkomers delen voornamelijk de eerste drie). Het gaat om de doelen ‘de Nederlandse taal leren’, ‘werken of een opleiding volgen’ en ‘zich veilig voelen’ (Figuur M1).
- **Gedeelde visie – Zorg dat nieuwkomers op eigen benen kunnen staan en een bijdrage kunnen leveren:** Dat betekent dat er een brede gedeelde basis is in ‘het hoe’ van samenleven met nieuwkomers. De opvang van nieuwkomers moet erop gericht zijn dat zij zo snel mogelijk zelfstandig zijn en bij kunnen dragen aan de Nederlandse samenleving. Dat moet bereikt worden door het leren van de taal en aan het werk te gaan of het volgen van een opleiding. Eventuele opvanglocaties en de omgeving eromheen moeten veilig zijn, wat veel deelnemers noemen als randvoorwaarde.

Figuur M1. Prioritering beleidsdoelen – Gemiddeld

Versie brief/representatief (N= 842) en open raadpleging (N=246)

Naast de gedeelde basis zijn er verschillen tussen inwoners op basis van houding, en dan met name op drie beleidsdoelen

- **Verschillen (1) – Dat nieuwkomers weten hoe alles werkt in Nederland:** Dit doel is belangrijk voor inwoners met een negatieve houding (gem. 7,0 punten) en minder voor inwoners met een positieve houding (gem. 4,6 punten). Voor de eerste groep wordt het gezien als het leren van de regels, normen en waarden vanuit het hebben van respect. Inwoners met een positieve houding vinden dat het de integratie en het contact verbetert en dat het voor nieuwkomers zelf fijn is.
- **Verschillen (2) – Dat inwoners goed geïnformeerd zijn over nieuwkomers in Kampen:** Een tweede verschil betreft de optie ‘goed geïnformeerd’. Inwoners met een negatieve houding (gem. 6,6 punten) zouden graag goed geïnformeerd worden zodat ze inspraak kunnen hebben of in actie kunnen komen dat er helemaal geen nieuwkomers naar Kampen komen. Inwoners met een positieve houding (gem. 3,9 punten) denken dat het goed kan zijn voor het draagvlak en begrip maar benoemen ook dat ze van andere ‘niet-nieuwkomer’ burens geen informatie krijgen dus dat dat nu ook niet hoeft.
- **Verschillen (3) – Dat nieuwkomers en inwoners met elkaar in contact komen:** In de waardering van dit doel zit ook een verschil tussen de negatieve en positieve groep. Inwoners met een negatieve houding (gem. 1,8 punten) vinden contact onbelangrijk of onnodig en zijn van mening dat ze geen nieuwkomers in Kampen willen. Inwoners met een positieve houding (gem. 5,6 punten) zien contact als een middel van verbinding en begrip tussenbeide. Het bevordert de integratie van nieuwkomers.

Figuur M2. Prioritering beleidsdoelen – Naar houding

Versie brief/representatief (N= 842)

	Negatief (0-19)	Positief (81-100)
Dat nieuwkomers de Nederlandse taal leren	10,1	6,8
Dat nieuwkomers werken of een opleiding volgen om aan werk te komen	7,5	6,0
Dat nieuwkomers en inwoners zich veilig voelen	5,1	6,3
Dat nieuwkomers weten hoe alles werkt in Nederland	7,0	4,6
Dat inwoners goed geïnformeerd zijn over nieuwkomers in Kampen	6,6	3,9
Dat nieuwkomers verspreid wonen over wijken	2,7	4,2
Dat nieuwkomers en inwoners gelijke kansen hebben op een huurwoning	1,8	4,0
Dat nieuwkomers en inwoners met elkaar in contact komen	1,8	5,6
Dat nieuwkomers actief zijn in de gemeente, los van werk	2,5	3,6

0 tot 2,5
punten

2,5 tot 5
punten

5 tot 7,5
punten

7,5 tot 10
punten

Meer dan
10 punten

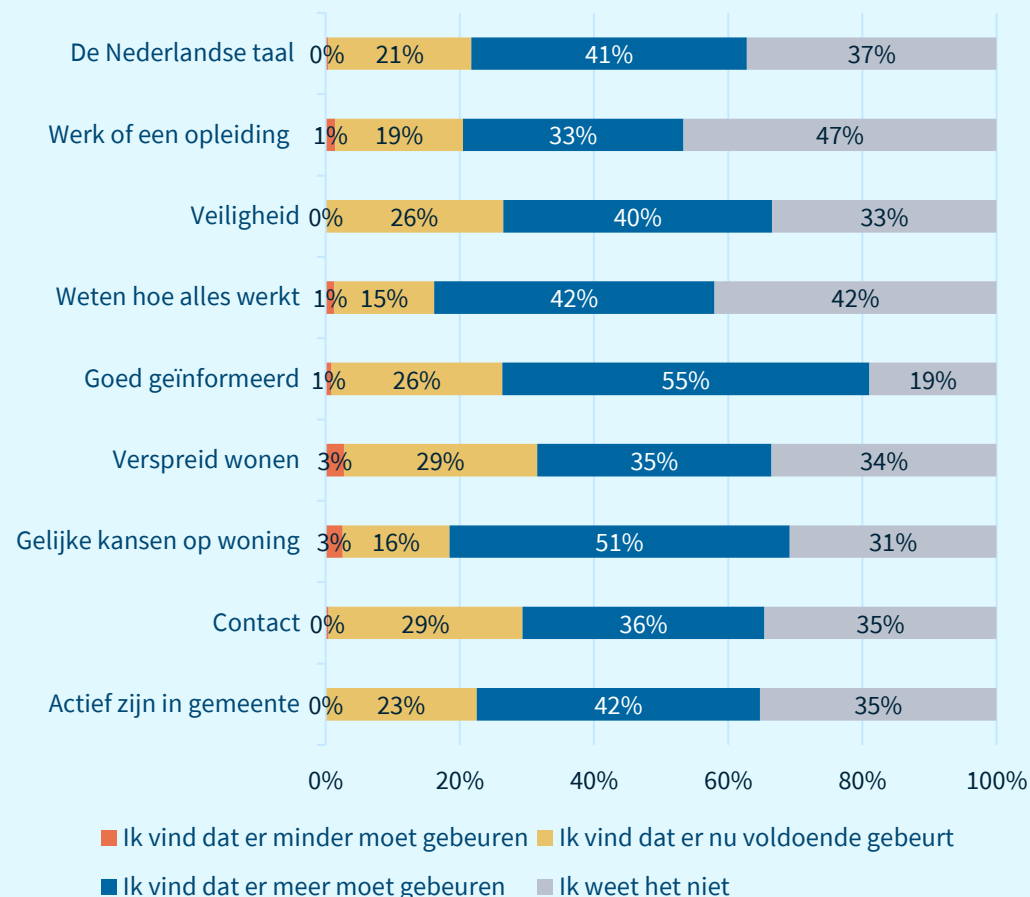

Er is geen duidelijke relatie tussen de doelen die prioriteit krijgen en waar inwoners vinden dat iets aan gedaan moet worden

- **Dat iets belangrijk is, betekent niet per se dat er meer moet gebeuren:** Deelnemers die meer dan 5 punten aan een doel gaven, kregen een vervolgvraag voorgelegd: ‘Wat vindt u van wat er nu in de gemeente wordt gedaan om dit doel te bereiken?’. Zij kregen daarbij ook een uitleg te zien van wat er op dit moment gebeurt in de gemeente. Vervolgens konden ze aangeven of ze vinden dat er meer moet gebeuren, dat er genoeg gebeurt, dat er minder moet gebeuren of dat ze het niet weten. Deelnemers die prioriteit geven aan een doel, vinden over het algemeen ook voor 33-55% dat er meer aan moet gebeuren. Tussen de 15 en 29% van de deelnemers die een doel belangrijk vindt, geeft aan dat er nu voldoende gebeurt. Opvallend is dat er een aanzienlijk aandeel deelnemers is dat aangeeft het niet te weten.
- **Handelingsperspectief voor verdere beeldvorming:** De raadpleging laat zien dat er gedeelde prioriteiten zijn: taal, werk en opleiding, veiligheid. Dat biedt een **brede basis** voor verdere beeldvorming binnen de gemeente. Naast gedeelde prioriteiten zijn er ook prioriteiten die vooral binnen specifieke groepen bestaan. Voor sommige inwoners zijn extra informeren en de verdeling van woningen van **speciaal belang**. Het kan raadzaam zijn op zoek te gaan naar oplossingen in beleid die ook deze prioriteiten adresseren zonder de verschillen tussen groepen te vergroten. Samen met de indicatie of inwoners vinden dat er meer moet gebeuren op een onderwerp, biedt dit bouwstenen voor handelingsperspectief. Een samenvattend overzicht is uitgewerkt op de volgende pagina.

Figuur M3. “Wat vindt u van wat er nu in de gemeente gebeurt zodat...?”

Versie brief/representatief (N= 85 tot 424)*

* Aantal respondenten per optie verschilt, omdat deze vraag alleen is gesteld aan deelnemers die meer dan 5 punten gaven.

Figuur M4. Handelingsperspectief per beleidsdoel

	Punten (/10)	Brede steun	Speciaal belang	Meer actie	Samenvatting
Dat nieuwkomers de Nederlandse taal leren	7,9	✓		41%	Brede steun van inwoners en nieuwkomers. Belangrijk voor integratie en welzijn. Voor groep negatieve houding kwestie van respect. Intensivering van beleid kan op steun rekenen.
Dat nieuwkomers werken of een opleiding volgen om aan werk te komen	6,3	✓		33%	Brede steun van inwoners en nieuwkomers. Belangrijk voor integratie en welzijn. Voor groep met negatieve houding gaat het vooral om dat nieuwkomers niet financieel afhankelijk zijn.
Dat nieuwkomers en inwoners zich veilig voelen	6,1	✓		40%	Brede steun van inwoners en nieuwkomers. Voor veel inwoners een randvoorwaarde. Inwoners met een negatieve houding leggen de focus meer op veiligheid van inwoners i.p.v. nieuwkomers.
Dat nieuwkomers weten hoe alles werkt in Nederland	5,7		✓	42%	Prioriteit voor de meeste inwoners. Gaat niet alleen over wegwijis zijn in zorg en onderwijs, maar over normen en waarden van Nederlandse cultuur. Gezien als kwestie van respect.
Dat inwoners goed geïnformeerd zijn over nieuwkomers in Kampen	4,6		✓	55%	Speciaal belang voor inwoners met een negatieve houding. Zij wensen ook meer actie. Gaat over het principe van een transparante overheid.
Dat nieuwkomers verspreid wonen over wijken	3,8			35%	Veel inwoners zien verspreid wonen als manier om de integratie te bevorderen. Niet onbelangrijk, maar kwestie van prioritering: andere doelen zijn belangrijker.
Dat nieuwkomers en inwoners gelijke kansen hebben op een huurwoning	3,8		✓	51%	Inwoners met een negatieve houding willen ander verdelingsprincipe: inwoners met een Nederlandse achtergrond voorrang geven, vooral jongeren. Zij willen hierop meer actie.
Dat nieuwkomers en inwoners met elkaar in contact komen	3,7		✓	36%	Speciaal belang voor groep positieve houding: ‘onbekend maakt onbemind’. Hoeft niet per se meer op ingezet te worden. En contact komt op andere manieren, o.a. via werk.
Dat nieuwkomers actief zijn in de gemeente, los van werk	3,2			42%	Niet onbelangrijk, maar kwestie van prioritering: andere doelen belangrijker. Groep met negatieve houding: “iets terugdoen”. Groep met positieve houding: “integratie en welzijn”.

Inhoudsopgave

1	Aanleiding & Opzet	Wat was de aanleiding voor deze raadpleging? Hoe zag het onderzoek er globaal uit?
2	Respondenten	Wie hebben er meegedaan aan de raadpleging?
3	Samenleven met nieuwkomers	Wat is de houding tegenover nieuwkomers? Welke van de negen beleidsdoelen geven inwoners en nieuwkomers prioriteit? En waarom?
4	Overige vragen	Wat vinden inwoners over normen en waarden? En andere stellingen over dit ‘samenleven met nieuwkomers’?
5	Over de raadpleging	Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren? Welk rapportcijfer geven zij?
6	Handelingsperspectief	Welke doelen krijgen brede steun? En welke zijn voor specifieke groepen van bijzonder belang?
7	Methodologie	Hoe is de raadpleging tot stand gekomen? Hoe zijn de data geanalyseerd?

1

Aanleiding & Opzet

- Wat was de aanleiding voor deze raadpleging?
- Hoe zag het onderzoek er globaal uit?

1

Aanleiding & Opzet

2

Respondenten

3

Samenleven met
nieuwkomers

4

Overige vragen

5

Over de raadpleging

6

Handelingsperspectief

7

Methodologie

De gemeente Kampen wil samen met inwoners en nieuwkomers nadenken over de vraag hoe zij willen samenleven

- *Aanleiding:* Er komen elk jaar mensen naar Nederland die zijn gevlucht uit hun land. Bijvoorbeeld uit angst voor geweld, oorlog of een natuurramp. In heel Nederland vangt de overheid deze mensen op, ook in Kampen. De gemeente wil helpen bij goede opvang voor deze mensen. En zorgen dat Kampenaren en nieuwkomers goed kunnen samenleven.
- *Participatie:* Om het perspectief van inwoners te betrekken bij het realiseren van het samenleven met nieuwkomers, heeft Populytics een raadpleging uitgevoerd in opdracht van de gemeente Kampen. Deze raadpleging volgt de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE)-methode; zie Kader 1.
- *Onderzoeksvraag:* De hoofdvraag van de PWE-raadpleging was welke doelen inwoners belangrijk vinden bij het samenleven met nieuwkomers. Met 'nieuwkomers' bedoelen we mensen die hun land uit nood hebben achtergelaten en geen thuis meer hebben. Het gaat niet over mensen die uit eigen keuze hierheen zijn gekomen, zoals voor werk of liefde. Het gaat om vluchtelingen uit Oekraïne, asielzoekers en statushouders.
- *Buiten scope:* De raadpleging ging niet over de vraag hoeveel nieuwkomers er komen en waar ze worden opgevangen. Over de keuze voor locaties en het aantal op te vangen nieuwkomers beslist het College van Burgemeester en Wethouders. Deze informatie is in de raadpleging gedeeld met deelnemers.
- *Respons:* 1.088 inwoners hebben meegedaan aan de raadpleging. Deelnemers gaven de raadpleging gemiddeld het rapportcijfer 7,0.

Kader 1. Over de methode PWE

- *Wetenschappelijk gevalideerd:* De Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) is een participatiemethode die Populytics vaak inzet om mensen te betrekken bij beslissingen die hen gaan raken. De methode is ontwikkeld en gevalideerd door wetenschappers, onder andere van de TU Delft.

- *Op de stoel van:* De essentie van een PWE-raadpleging is om deelnemers in een online omgeving 20 minuten op de stoel van een beleidsmaker of politicus te zetten. Deelnemers krijgen een zogeheten *keuzetaak* te zien. Deze keuzetaak modelleert de situatie van beleidsmakers die bezig zijn met het vormen en uitvoeren van nieuwkomersbeleid. Deelnemers zien realistische beleidsopties die de beleidsmakers overwegen en ze zien dat er beperkingen zijn. Zij ervaren zodoende dezelfde keuze. Wat adviseren ze vervolgens als zij in de schoenen van een beleidsmaker staan? Deelnemers kunnen hun advies motiveren.

- *Begrip voor complexiteit:* Door mee te doen aan een PWE-raadpleging begrijpen deelnemers beter de complexiteit van de beleidskeuze. En de resultaten stellen beleidsmakers in staat om hun keuzes beter aan te laten sluiten op voorkeuren, waarden en zorgen van deelnemers.

De raadpleging kende twee versies om de representativiteit te borgen en de inclusiviteit te maximaliseren

Resultaten zijn altijd representatieve uitkomsten uit de brief-versie, tenzij expliciet aangegeven dat het de open raadpleging betreft. Citaten van deelnemers kunnen uit zowel de brief-versie als de open raadpleging komen.

Gesloten raadpleging

Brief-versie

Totaal: 842 deelnemers

Open raadpleging

Totaal: 246 deelnemers

Aanleiding en doel

- Als inwoners zelf het initiatief nemen om deel te nemen aan een onderzoek kan selectiebias optreden: een oververtegenwoordiging van inwoners met een uitgesproken mening over het onderwerp en/of een ondervertegenwoordiging van deelnemers met een minder uitgesproken mening of die aan zelfselectie doen.
- Het doel van een gesloten raadpleging is om een gebalanceerde steekproef te trekken door proactief een willekeurig geselecteerde groep inwoners te benaderen. Op basis van deze steekproef kunnen onder voorwaarden **representatieve** uitspraken worden gedaan.
- Door het proactief benaderen van een beperkte groep is een gesloten raadpleging per definitie exclusief. Het doel van de open raadpleging is daarom om de **inclusiviteit** te verhogen door alle inwoners de gelegenheid te geven mee te doen.
- Naast de verhoogde inclusiviteit is een belangrijke positieve bijdrage van de open raadpleging dat deelnemers vaak veel uitgebreidere onderbouwingen bij hun keuzes geven. Dit geeft meer inzicht in de waarden die achter voorkeuren liggen.

Wijze van benaderen

- Een aselechte steekproef van 8.000 huishoudens heeft een uitnodiging ontvangen middels een brief. Op iedere brief stond een unieke code, waarmee één keer kon worden deelgenomen.
- Zie het hoofdstuk Methodologie voor meer details.
- Alle inwoners van 16 jaar of ouder konden deelnemen aan de open raadpleging. Deze versie is via diverse kanalen onder de aandacht gebracht.
- Zie het hoofdstuk Methodologie voor meer details.

2

Respondenten

- Wie hebben er meegedaan aan de raadpleging?

In totaal hebben 1.088 inwoners deelgenomen. De uitkomsten van de versie ‘brief’ zijn door herweging representatief voor de hele gemeente

- *Oververtegenwoordiging van inwoners ouder dan 45 en hbo- of universitair geschoolden:* Dat geldt voor zowel de briefraadpleging als de openraadpleging. In de open raadpleging zijn daarnaast vrouwen oververtegenwoordigd. De resultaten van de briefraadpleging zijn gecorrigeerd voor deze oververtegenwoordiging, zodat de uitkomsten representatief zijn voor de gemeente. Zie het basisrapport voor een verdere toelichting van de Methodologie.
- *204 deelnemers kozen ervoor geen advies uit te brengen:* 165 deelnemers die via een briefuitnodiging deelnamen en 39 deelnemers uit de open raadpleging kozen om geen advies uit te brengen. Zij hebben wel andere vragen beantwoord. Dit betreft deelnemers die aangaven (licht) negatief tegenover nieuwkomers te staan.
- *37 nieuwkomers deden mee:* Dat is 4% van alle deelnemers. Het betreft deelnemers die zelf nieuwkomer zijn en/of familieleden hebben die nieuwkomer zijn.
- *Aantal deelnemers kan per vraag verschillen:* Door de routing in de raadpleging hebben niet alle deelnemers alle vragen beantwoord. Daardoor kunnen de deelnemersaantallen per vraag verschillen.

Figuur 1. Samenstelling van de respondenten
Totaal Kampen (N=1.088)

	Aandeel gemeente*	Brief** (N=842)	Open raadpleging** (N=246)
Gender			
Vrouw	50,0%	45,7%	60,2%
Man	50,0%	51,9%	36,6%
Leeftijd			
16 tot 24 jaar	16,1%	7,5%	5,3%
25 tot 44 jaar	31,4%	30,8%	29,7%
45 tot 64 jaar	30,5%	35,4%	43,5%
65 jaar en ouder	22,1%	25,2%	19,9%
Opleiding			
Laag	28,7%	13,1%	8,1%
Middelbaar	46,4%	35,5%	29,3%
Hoog	24,9%	46,9%	56,5%

* Bron: CBS

** Aantallen tellen niet altijd op tot 100%. Het resterende deel betreft ‘zeg ik liever niet’

3

Samenleven met nieuwkomers

3A

Houding tegenover nieuwkomers

3B

Advies over samenleven

3C

Profielen van drie groepen

3D

Uitwerking van negen beleidsdoelen

1

Aanleiding & Opzet

2

Respondenten

3

**Samenleven met
nieuwkomers**

4

Overige vragen

5

Over de raadpleging

6

Handelingsperspectief

7

Methodologie

3A

Houding tegenover nieuwkomers

- Wat is de houding van inwoners van Kampen tegenover nieuwkomers?
- Hoe vinden inwoners dat samenleven met nieuwkomers nu gaat?

1

Aanleiding & Opzet

2

Respondenten

3

**Samenleven met
nieuwkomers**

4

Overige vragen

5

Over de raadpleging

6

Handelingsperspectief

7

Methodologie

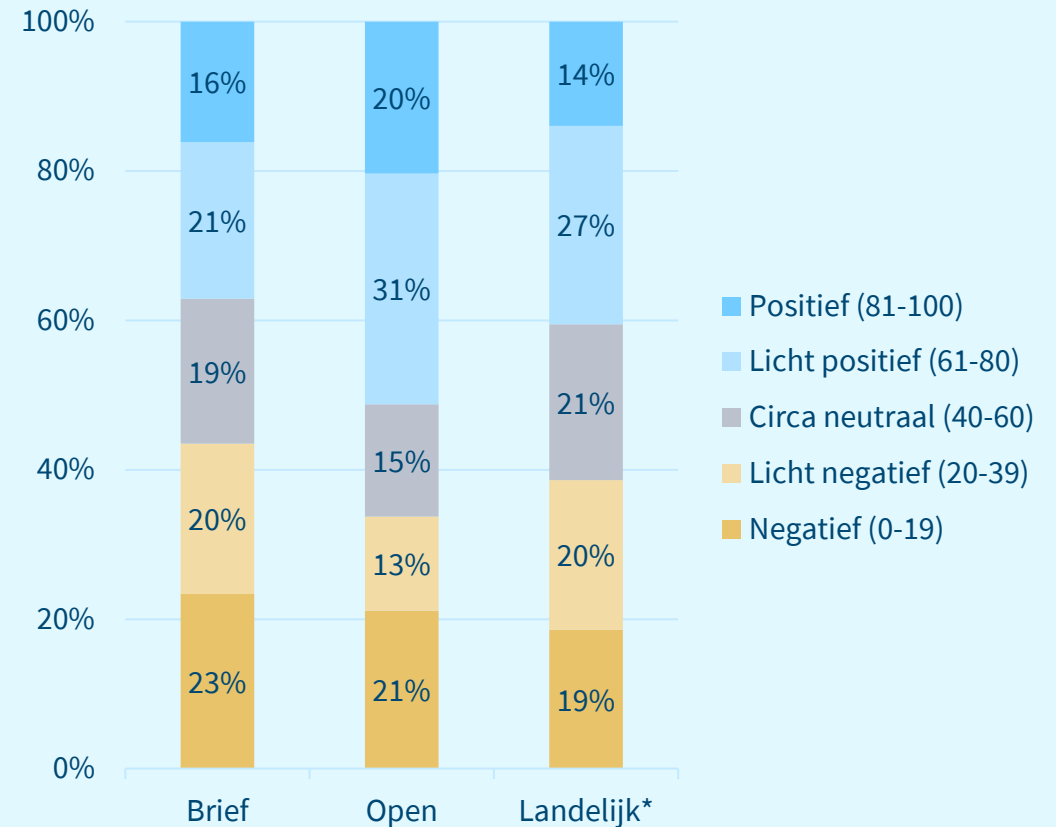
De houding van Kampenaren tegenover nieuwkomers verschilt onderling sterk

- *Houding*: We hebben deelnemers aan de raadpleging de vraag gesteld: ‘Hoe kijkt u aan tegen nieuwkomers in onze samenleving?’. Zij konden antwoorden op een schaal van 0 (negatief) tot 100 (positief). Scores rond de 50 geven een min of meer neutrale houding weer.
- *Diversiteit aan perspectieven*: Er is een grote diversiteit aan perspectieven vertegenwoordigd in de raadpleging.
- Er is een grote middengroep (licht negatief + circa neutraal + licht positief).
- *Inwoners van Kampen denken minder vaak positief over nieuwkomers dan de landelijke referentie*: 37% van de inwoners van Kampen heeft een (licht) positieve houding tegenover nieuwkomers (o.b.v. deelnemers via brief). In eerder landelijk onderzoek* was dit 41% van de deelnemers.
- *Inwoners van Kampen denken vaker (licht) negatief over nieuwkomers dan de landelijke referentie*: 43% in Kampen, ten opzichte van 39% landelijk.
- *Houding als belangrijkste voorspellende kenmerk*: Inwoners stellen verschillende prioriteiten op de hoofdvraag wat goed samenleven is. Hun antwoord op deze houding-vraag blijkt het belangrijkste kenmerk om verschillen te verklaren. Aanvullende analyses laten zien dat andere kenmerken van inwoners (zoals leeftijd, gender en opleiding) geen substantiële voorspellende waarde hebben. Deze laten we verder niet zien.

Figuur 2. Houding van deelnemers tegenover nieuwkomers

“Hoe kijkt u aan tegen nieuwkomers in de samenleving?”

Versie brief/representatief (N= 842) en open raadpleging (N=246)

*Bron: Cordaid 2023

** Percentages tellen niet altijd op tot 100% door afronding

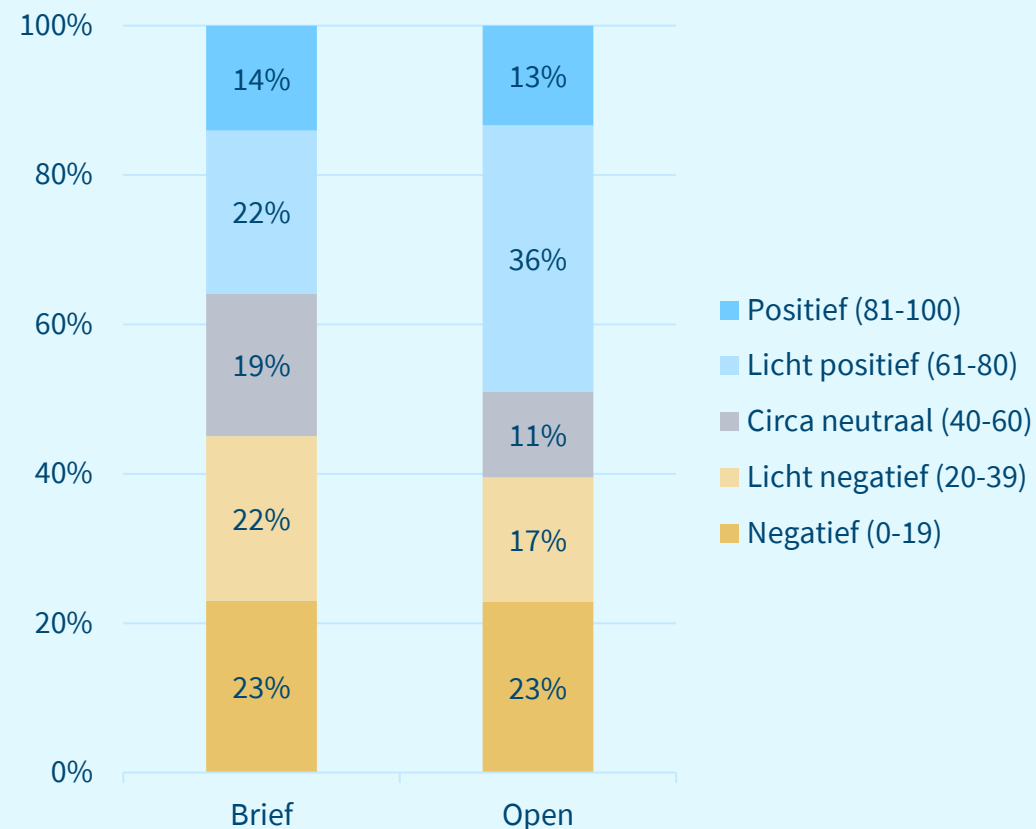

Inwoners zijn verdeeld over hoe goed het samenleven met nieuwkomers nu gaat

- *Samenleven:* We hebben deelnemers aan de raadpleging de vraag gesteld: ‘Over het geheel genomen, hoe vindt u het samenleven met nieuwkomers in Kampen nu gaan?’ Zij konden antwoorden op een schaal van 0 (negatief) tot 100 (positief). Scores rond de 50 geven een min of meer neutrale houding weer.
- *Inwoners zijn ook over deze vraag sterk verdeeld:* Er is een grote diversiteit aan perspectieven vertegenwoordigd in de raadpleging.
- *Sterke samenhang tussen de houding ten aanzien van nieuwkomers en hoe men vindt dat het samenleven nu gaat:* Nadere analyse laat zien dat de antwoorden sterk samenhangen met de vraag op hoe inwoners aankijken tegen nieuwkomers in de samenleving.

Figuur 3. Mening over de huidige situatie

“Over het geheel genomen, hoe vindt u het samenleven met nieuwkomers in Kampen nu gaan?”
Versie brief/representatief (N= 724) en open raadpleging (N=210)

*Bron: Cordaid 2023

** Percentages tellen niet altijd op tot 100% door afronding

Er zijn inwoners die negatief staan tegenover nieuwkomers, maar wel mee willen denken over opvang. Ook zijn er positieve inwoners die voorbehouden plaatsen bij samenleven

- Binnen de groep inwoners die zeggen **negatief** te staan tegen over nieuwkomers zijn drie (deel)perspectieven op het thema zichtbaar. Een eerste perspectief zien we bij inwoners die wel meedoen, maar geen inhoudelijk advies willen geven. Zij zijn veelal fundamenteel tegen opvang en samenleven met nieuwkomers, en geven geen inhoudelijke onderbouwing. Deze groep geeft ook aan wantrouwen te hebben in de overheid. Een tweede perspectief is een groep die ook sterk tegen samenleven met nieuwkomers is, maar wel meedoet aan de raadpleging en dus het contact aangaat met de gemeente. Deze inwoners geven vaker een inhoudelijke onderbouwing. Een derde perspectief is een groep die wel openstaat voor tijdelijke opvang en/of opvang van bepaalde groepen nieuwkomers, zoals mensen uit oorlogsgebieden. Er is een mate van terughoudendheid over opvang, soms sterk, maar ook de wens om mee te denken. Dit perspectief is vooral sterk aanwezig bij inwoners met een licht negatieve houding.
- Bij inwoners die **positief** staan tegenover nieuwkomers zien we twee perspectieven. Er is een groep die erop wijst dat het goed is om alle mensen een veilig heenkomen te bieden. Een tweede groep staat ook positief tegenover nieuwkomers, maar maakt wel voorbehouden en heeft duidelijke verwachtingen van nieuwkomers voor hun inzet voor de Nederlandse samenleving.
- Inwoners die qua houding tussen positief en negatief zitten, gebruiken argumenten van de groep waar zij dichtbij zitten qua houding. Zo gebruiken inwoners met een *licht* negatieve houding vaker argumenten uit de negatieve groep.

Figuur 4. Reacties van deelnemers over hun houding tegenover nieuwkomers

"Heeft toch geen zin, steek mijn energie in dingen die er wel toe doen."

"Echte vluchtelingen welkom, maar terug als het land weer veilig is. Met status welkom maar aanpassen aan de cultuur."

"Vol is vol."

"Ik vind het belangrijk dat mensen in nood een veilige plek krijgen. Maar heb soms moeite met de eindeloze proceduermogelijkheden die er zijn als mensen niet kunnen blijven."

"Degenen die echt met een goede reden (oorlog, dreiging) gevlucht zijn, zijn van harte welkom."

"Nieuwkomers zijn prima. Alleen de manier hoe we met ze omgaan niet waardoor er nu meer sprake is van overlast."

"Ze zijn, enkele uitzonderingen daargelaten, een verrijking voor onze samenleving."

"Overgrote deel is geen echte vluchteling."

"Mooi als we deze mensen kunnen helpen door een nieuw huis te bieden. Daarnaast hebben wij een tekort aan personeel, dus ook welkom om dit tekort te verkleinen."

Negatief

Licht negatief

Circa neutraal

Licht positief

Positief

3B

Advies over samenleven

- Prioriteiten van de ‘gemiddelde’ inwoner van Kampen
- Verschillen en overeenkomsten in prioriteiten tussen brief-versie (gesloten raadpleging) en open raadpleging
- Verschillen en overeenkomsten in prioriteiten tussen Kampenaren en nieuwkomers

1

Aanleiding & Opzet

2

Respondenten

3

Samenleven met
nieuwkomers

4

Overige vragen

5

Over de raadpleging

6

Handelingsperspectief

7

Methodologie

Vooraf: Hoe de resultaten te lezen?

- Wat was de centrale onderzoeksvraag?
- Uitleg van de grafieken

De hoofdvraag van de PWE-raadpleging was welke doelen inwoners belangrijk vinden bij het samenleven met nieuwkomers

- **Doel:** Deze PWE-keuzekaart in Figuur 5 heeft als doel inzicht te krijgen in de waarde die deelnemers toekennen aan negen beleidsdoelen voor samenleven met nieuwkomers.
- **Keuzesituatie:** Deelnemers verdeelden 45 punten over negen beleidsdoelen waar gemeente Kampen meer of minder prioriteit aan kan geven. Elke deelnemer kreeg deze in willekeurige volgorde te zien. In Figuur 5 van boven naar beneden, van links naar rechts:
 - *Dat nieuwkomers werken of een opleiding volgen om aan werk te komen*
 - *Dat nieuwkomers en inwoners gelijke kansen hebben op een huurwoning*
 - *Dat nieuwkomers verspreid wonen over wijken*
 - *Dat nieuwkomers en inwoners zich veilig voelen*
 - *Dat nieuwkomers en inwoners met elkaar in contact komen*
 - *Dat inwoners goed geïnformeerd zijn over nieuwkomers in Kampen*
 - *Dat nieuwkomers de Nederlandse taal leren*
 - *Dat nieuwkomers actief zijn in de gemeente, los van werk*
 - *Dat nieuwkomers weten hoe alles werkt in Nederland*
- **Extra informatie:** Onder de roze informatieknoppen konden deelnemers aanvullende informatie lezen over ieder doel. Onder de Help-knop rechtsboven konden mensen overige aanvullende informatie lezen, bijvoorbeeld over de opvang van nieuwkomers in de gemeente en verschillende typen nieuwkomers.
- **Looptijd:** De PWE-raadpleging stond online tussen 10 en 31 maart 2025. Mensen konden meedoen in het Nederlands. Mensen konden ook meedoen via een papieren versie van de raadpleging.

Figuur 5. De centrale 'keuzekaart' van de PWE-raadpleging

Samenleven in de gemeente Kampen. Wat vindt u daarbij belangrijk?

Gebruik de **+** en **-** knoppen om 45 punten te verdelen over 9 doelen.

Geef veel punten als u iets belangrijk vindt. Geef weinig punten als u iets niet belangrijk vindt.

Dat nieuwkomers werken of een opleiding volgen om aan werk te komen

- 0 +

Dat nieuwkomers en inwoners gelijke kansen hebben op een huurwoning

- 0 +

Dat nieuwkomers verspreid wonen over wijken

- 0 +

Dat nieuwkomers en inwoners zich veilig voelen

- 0 +

Dat nieuwkomers en inwoners met elkaar in contact komen

- 0 +

Dat inwoners goed geïnformeerd zijn over nieuwkomers in Kampen

- 0 +

Dat nieuwkomers de Nederlandse taal leren

- 0 +

Dat nieuwkomers actief zijn in de gemeente, los van werk

- 0 +

Dat nieuwkomers weten hoe alles werkt in Nederland

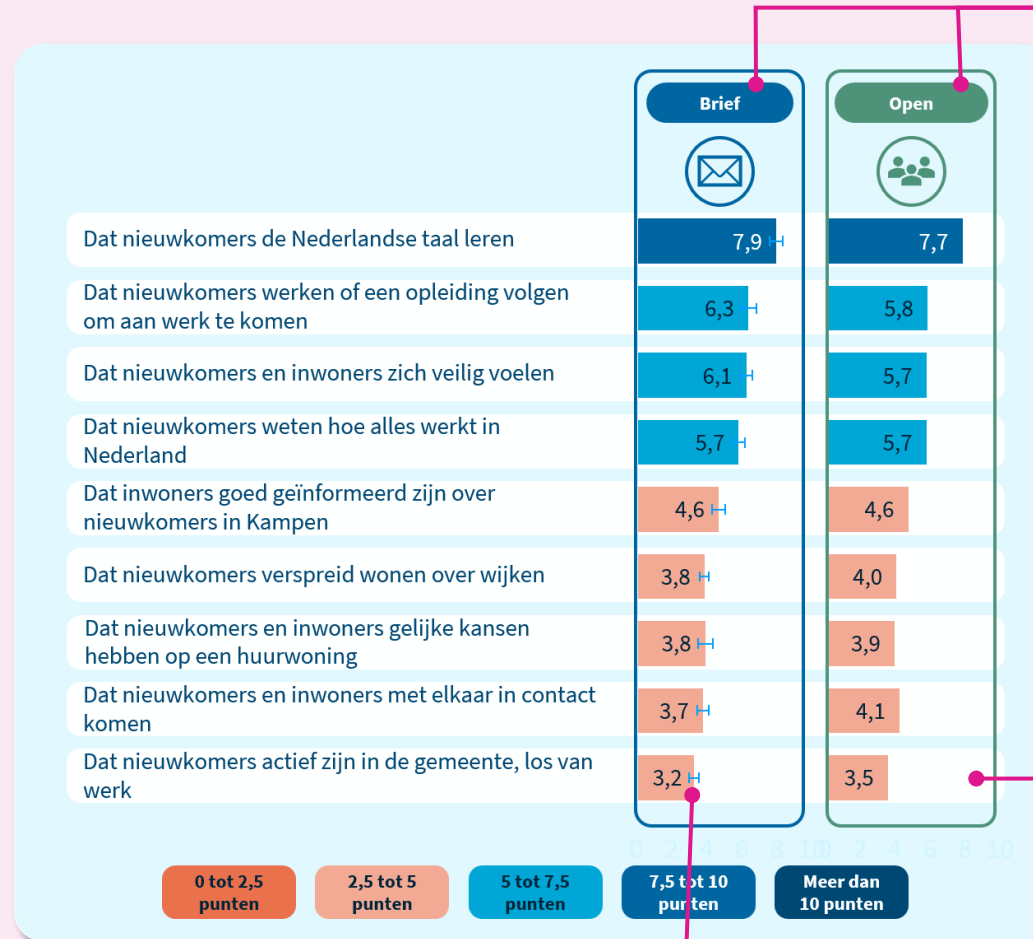
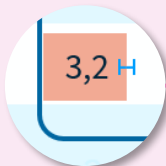
- 0 +

Figuur 6. Voorbeeld uitkomsten met uitleg

Betrouwbaarheidsinterval

- Een steekproef heeft altijd een mate van onzekerheid. Als alle inwoners van de gemeente mee zouden doen, dan bevinden de uitkomsten zich met 95% zekerheid in het waardebereik van dit (lichtblauwe) betrouwbaarheidsinterval. Als er geen overlap zit in het waardebereik van twee doelen, dan is het verschil tussen deze doelen *significant*. In dit voorbeeld verschilt de optie ‘de Nederlandse taal’ significant van ‘werk of opleiding’. Maar ‘werk of opleiding’ verschilt echter niet significant van ‘veiligheid’. De volgorde van deze twee doelen zou ook omgekeerd kunnen zijn.

Gemiddelden voor alle inwoners

- We presenteren eerst de resultaten voor *alle* deelnemers die hun mening hebben gegeven: de gemiddelde punten per optie. We laten de twee varianten zien: de brief-versie en de open raadpleging.
- Voor de verdere resultaten laten we met name de representatieve uitkomsten zien die voortkomen uit de raadpleging via de brief-versie. Deze zeggen het meest over de gemeente als geheel. Als resultaten uit de open raadpleging komen, dan markeren we dat expliciet. Citaten van deelnemers kunnen uit beide versies komen.

Uitgangswaarde

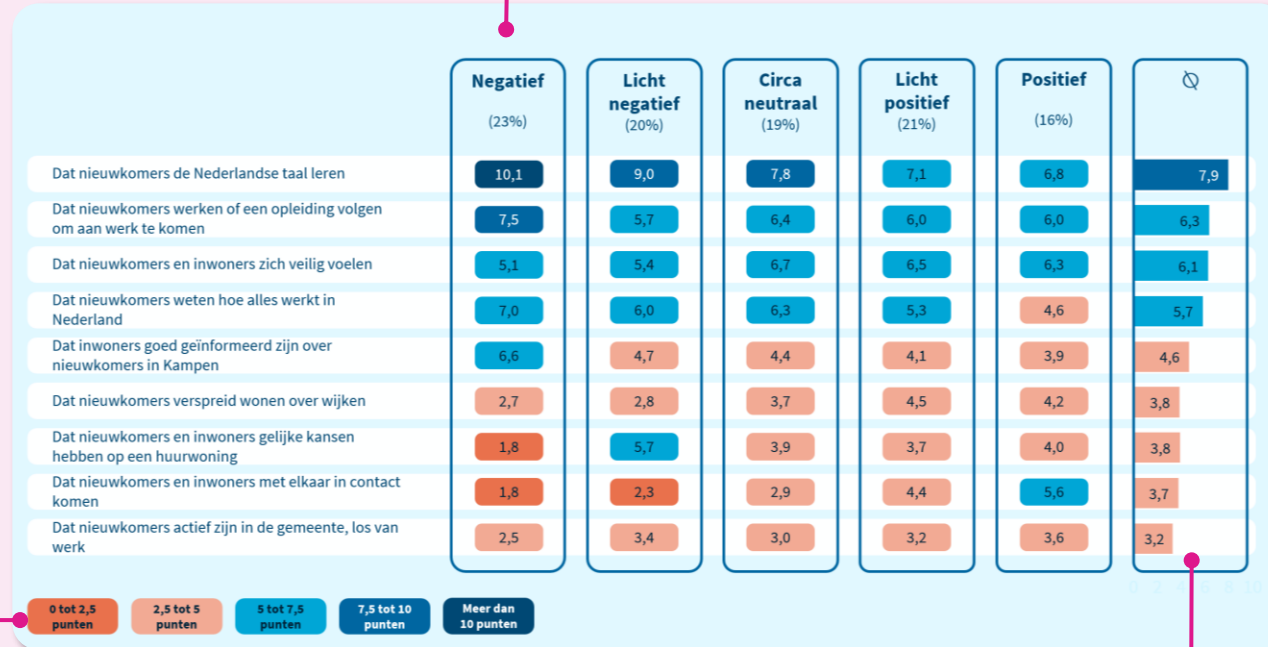
- Als deelnemers aan alle opties evenveel punten toekennen (alles evenveel prioriteit geven), dan zou elke optie vijf punten krijgen (45 gedeeld door 9). Dit noemen we ook wel de *uitgangswaarde*.

Figuur 7. Voorbeeld uitkomsten met uitleg

Legenda: hoge en lage prioriteit

- Als een optie meer dan de uitgangswaarde van 5 punten krijgt, dan krijgt die optie *prioriteit* van (een groep) deelnemers. Als een thema meer dan 7,5 punten krijgt, dan heeft het *hoge prioriteit*. Minder dan 5 punten is *geen prioriteit*.
- Meer dan 10 punten wijst op een principekwestie.

Gemiddelde van de hele gemeente

- Ter vergelijking laten we ook steeds het gemiddelde (Q) van de gehele gemeente zien (representatieve uitkomsten op basis van de brief-versie). Dit is ook te lezen als de (gewogen) optelsom van de uitgesplitste scores in de rijen.

Voorspellend kenmerk: houding

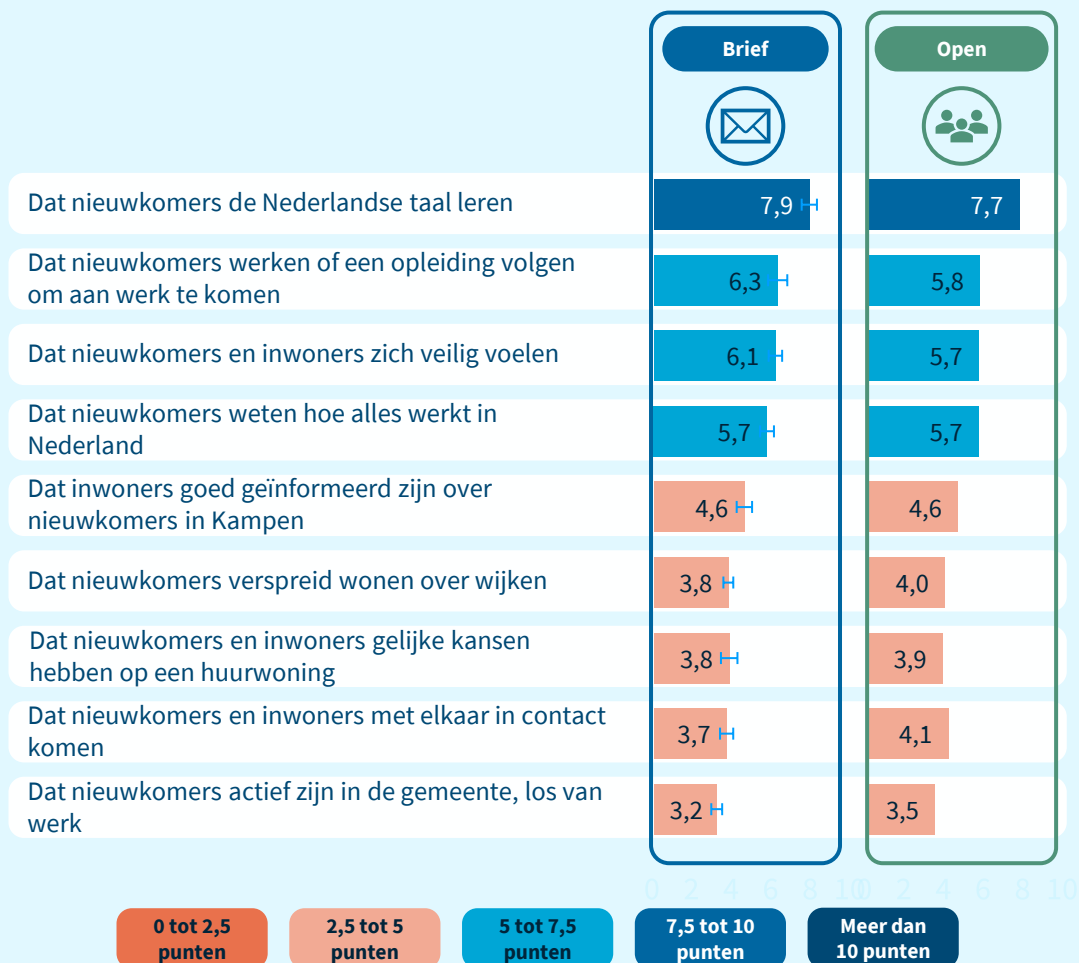
- Vooral het kenmerk 'houding tegenover nieuwkomers' blijkt een belangrijke voorspeller voor verschillende prioriteiten van deelnemers tussen de opties voor samenleven.
- De overige kenmerken van deelnemers – zoals leeftijd, gender en opleidingstype – leverden geen substantiële verschillen op in de prioritering van de doelen. Deze laten we verder niet zien.
- We laten met name prioriteiten zien van de groepen die negatief, circa neutraal en positief staan tegenover nieuwkomers. De prioriteiten lopen in gradaties in elkaar over.

Vier beleidsdoelen krijgen prioriteit. Deelnemers aan de brief-versie prioriteren de doelen niet anders dan deelnemers aan de open raadpleging

- *Gemiddeld geven inwoners vier doelen prioriteit:* De raadpleging laat zien dat vier doelen gemiddeld genomen prioriteit krijgen (meer dan 5 punten). Het gaat om de doelen 'de Nederlandse taal', 'werk of opleiding', 'veiligheid' en 'weten hoe alles werkt'. Van deze vier doelen krijgt 'de Nederlandse taal leren' de hoogste prioriteit. De andere drie doelen krijgen ongeveer evenveel punten en verschillen niet significant van elkaar.
- De andere vijf doelen krijgen minder dan 5 punten gemiddeld. We zien hier drie groepen, die elk significant anders scoren: eerst 'inwoners zijn goed geïnformeerd' (4,6 punten), daarna 'verspreid wonen over wijken', 'gelijke kansen op een huurwoning' en 'met elkaar in contact komen' (3,7/3,8 punten), en onderaan 'actief zijn in de gemeente' (3,2 punten).
- *De open raadpleging laat op hoofdlijnen hetzelfde beeld zien:* De volgorde van de doelen is nagenoeg gelijk.
- *Top drie prioriteiten krijgt brede steun:* De eerste drie prioriteiten worden gedeeld door een brede groep inwoners, ongeacht hun houding tegenover nieuwkomers (positief, negatief of daartussenin) en ongeacht hun migratieachtergrond (ook nieuwkomers delen deze drie doelen). Hoewel de overeenkomsten groot zijn, geven inwoners uiteenlopende redenen aan voor hun keuzes. De andere doelen worden verschillend geprioriteerd. Kenmerken zoals leeftijd, gender en opleidingstype, leverden geen substantiële verschillen op in de prioritering.
 - *Prioriteiten naar houding* → [Figuur 10](#)
 - *Prioriteiten naar migratieachtergrond* → [Figuur 11](#)
 - *Motivaties voor prioriteiten* → [Vanaf pagina 31](#)

Figuur 8. Prioritering doelen – Gemiddeld
Versie brief/representatief (N= 677) en open raadpleging (N=207)

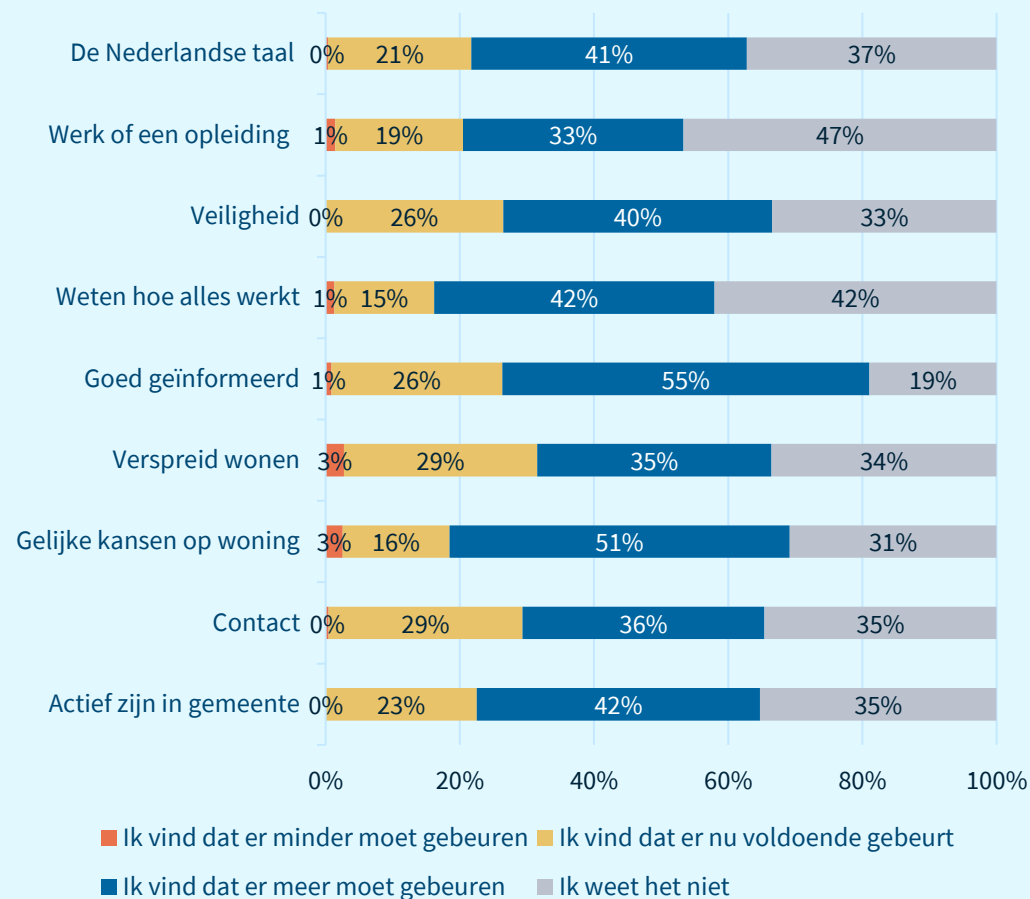

Er is geen duidelijke relatie tussen de doelen die prioriteit krijgen en waar inwoners vinden dat iets aan gedaan moet worden

- *Moet er meer of minder gebeuren?:* Deelnemers die meer dan 5 punten aan een doel gaven, kregen een vervolgvraag voorgelegd: ‘Wat vindt u van wat er nu in de gemeente wordt gedaan om dit doel te bereiken?’. Zij kregen daarbij ook een uitleg te zien van wat er op dit moment gebeurt in de gemeente. Vervolgens konden ze aangeven of ze vinden dat er meer moet gebeuren, dat er genoeg gebeurt, dat er minder moet gebeuren of dat ze het niet weten.
- *Dat iets belangrijk is, betekent niet per se dat er meer moet gebeuren:* Dat blijkt uit de verdeling van de antwoorden. Tussen de 15 en 29% van de deelnemers die een doel belangrijk vindt, geeft aan dat er nu voldoende gebeurt.
- *Deelnemers vinden het moeilijk een uitspraak te doen over of er nu genoeg gebeurt:* De percentages ‘Ik weet het niet’ zijn groot. Het lijkt erop dat veel deelnemers dit moeilijk in te schatten vinden.
- *Bij alle opties is het aandeel dat aangeeft ‘Ik vind dat er meer moet gebeuren’ het hoogst:* Deelnemers die prioriteit geven aan een doel, vinden over het algemeen ook voor 33-55% dat er meer aan moet gebeuren.
- *Bij twee doelen vindt een meerderheid dat er meer moet gebeuren:* Dat geldt voor ‘goed geïnformeerd’ (55%): inwoners willen meer weten over opvangplekken, willen informatie over aantallen nieuwkomers en waar ze zoal vandaan komen, en willen tijdig kunnen meepraten over besluiten. Dit geldt ook voor ‘gelijke kansen op een woning’ (51%): inwoners willen veranderingen in het voorrangstelsel, meer woningen en een focus op verdeling van woonruimte in de wijken.

Figuur 9. “Wat vindt u van wat er nu in de gemeente gebeurt zodat...?”

Versie brief/representatief (N= 85 tot 424)*

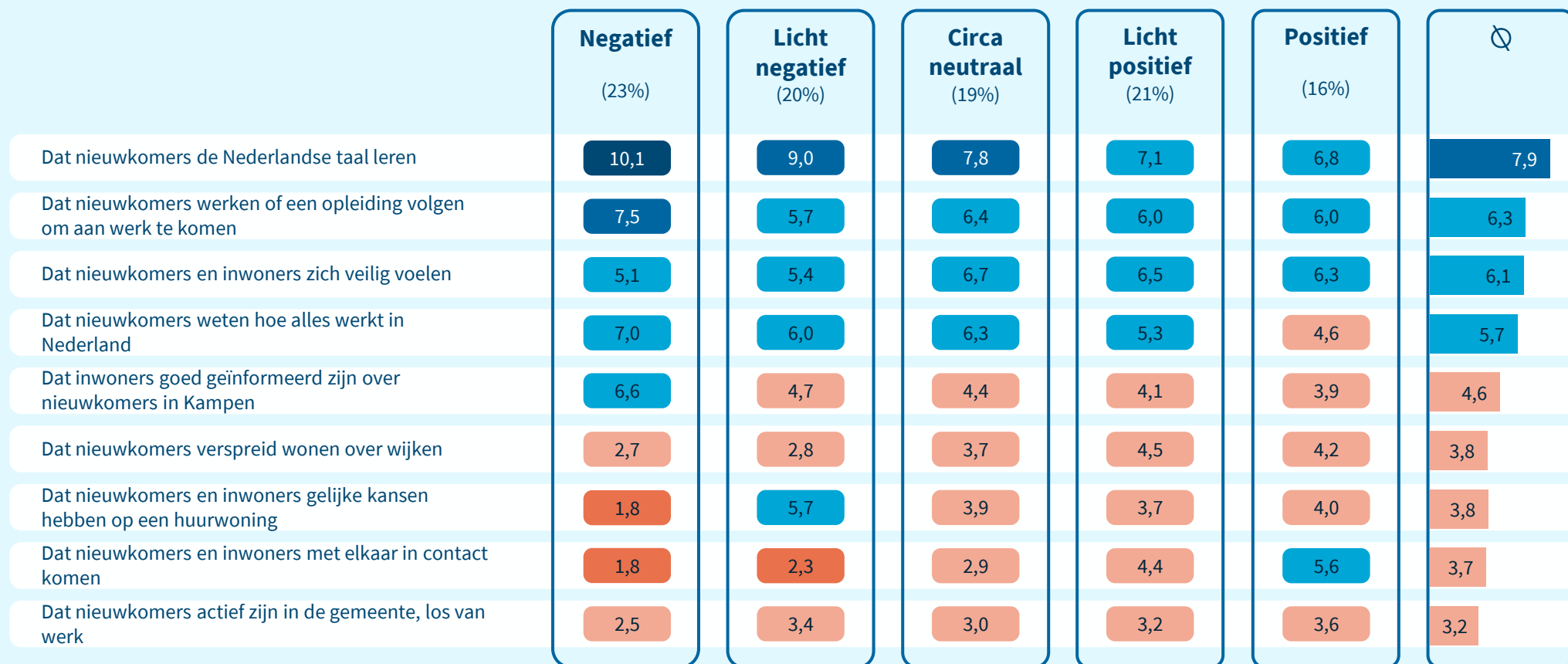

* Aantal respondenten per optie verschilt, omdat deze vraag alleen is gesteld aan deelnemers die meer dan 5 punten gaven.

Figuur 10. Prioritering van doelen – Naar houding tegenover nieuwkomers

Versie brief/representatief (N= 842)

0 tot 2,5
punten

2,5 tot 5
punten

5 tot 7,5
punten

7,5 tot 10
punten

Meer dan
10 punten

0 2 4 6 8 10

Uitwerking van drie profielen

We zien vijf perspectieven op het thema. Er bestaat overeenstemming over de bovenste drie prioriteiten. Verschillen zijn er op de doelen 'goed geïnformeerd zijn' en 'veilig voelen'. We werken drie van de profielen van deze groepen verder uit.

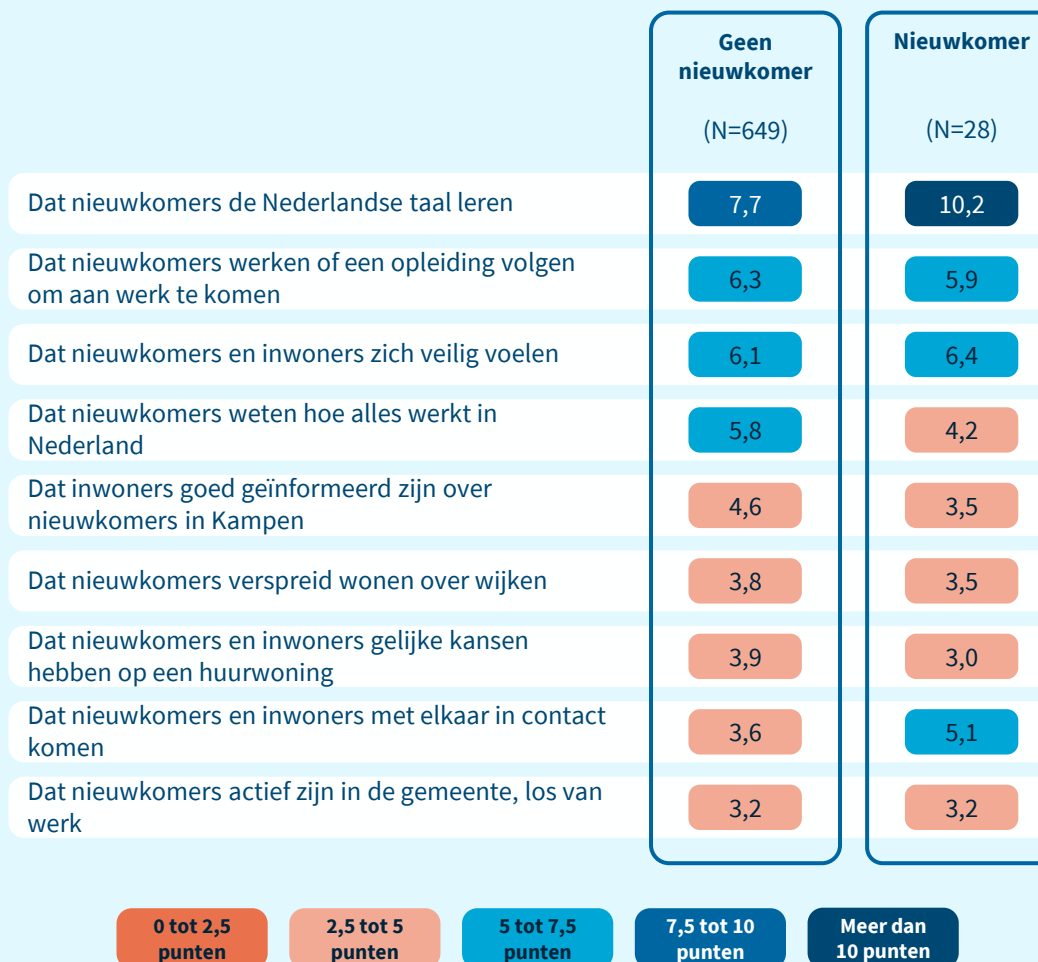

Nieuwkomers zelf plaatsen grotendeels dezelfde prioriteiten als andere inwoners van Kampen

- De raadpleging bevatte de vraag *‘Bent u zelf een nieuwkomer? Of is iemand uit uw familie een nieuwkomer?’*. Deelnemers konden aangeven of ze zelf nieuwkomers zijn, iemand uit hun familie, zelf niet en familie ook niet, anders namelijk of zeg ik liever niet. Ze konden meerdere antwoorden aanvinken.
- De groep ‘Nieuwkomer’ bevat deelnemers die antwoordden ‘Ik ben zelf een nieuwkomer’ en/of ‘Iemand uit mijn familie is een nieuwkomer’. De rest is ingedeeld onder ‘Geen nieuwkomer’. De resultaten voor deze groep zijn gebaseerd op 28 deelnemers en zijn daarom niet representatief voor alle nieuwkomers in de gemeente Kampen.
- De resultaten laten zien dat **nieuwkomers** dezelfde drie doelen prioriteren als de andere inwoners van Kampen. De klopper, ‘de Nederlandse taal’, is in beide groepen het hoogst geprioriteerd. Nieuwkomers vinden daarnaast ‘werken of een opleiding volgen’, dat ‘zich veilig voelen’ en ‘contact’ de belangrijkste opties. Naast de top drie vinden nieuwkomers ‘contact’ belangrijk.
- Dit komt overeen met de gesprekken die zijn gevoerd met nieuwkomers (vluchtelingen uit Oekraïne, asielzoekers en statushouders) in de voorbereiding van deze PWE-raadpleging. Nieuwkomers gaven dat kunnen werken (op niveau) belangrijk voor hun is, het hebben van een dagbesteding en betere of meer Nederlandse lessen te willen volgen. Ook werd benoemd dat ze graag contact zouden hebben met anderen. Dat ze graag mensen ontmoeten.
- We zien dat de **overige inwoners van Kampen** ‘weten hoe alles werkt’ als vierde doel prioriteren. Zij geven hier meer prioriteit aan dan nieuwkomers.

Figuur 11. Prioritering doelen – Naar migratieachtergrond

Versie brief/representatief (N= 842)

Conclusie: Ongeacht hun houding ten aanzien van nieuwkomers en hun achtergrond geven inwoners prioriteit aan dezelfde drie doelen. Dit wijst op een gedeelde basis voor ‘het hoe samen verder’

- *Houding als voorspeller:* Statistische analyse laat zien dat het kenmerk ‘houding tegenover nieuwkomers’ (op een schaal 0/negatief tot 100/positief) de belangrijkste voorspeller is van verschillen tussen inwoners in hun prioritering van de negen doelen. Andere kenmerken, zoals leeftijd, gender en opleidingstype, leverden geen substantiële verschillen op in prioritering. Maar hoewel het kenmerk ‘houding’ de belangrijkste verschillen laat zien tussen inwoners, bestaat over de hoogste prioriteiten eensgezindheid.
- *Gedeelde basis – Veilig op weg naar zelfstandigheid:* De opties ‘Dat nieuwkomers de Nederlandse taal leren’, ‘Dat nieuwkomers werken of een opleiding volgen om aan werk te komen’ en ‘Dat inwoners en nieuwkomers zich veilig voelen’ krijgen van alle inwoners (hoge) prioriteit, ongeacht of ze een negatieve, neutrale of positieve houding ten aanzien van nieuwkomers hebben. Dat betekent dat er een brede **gedeelde basis** is in ‘het hoe’ van samenleven met nieuwkomers. De gemeente moet voor iedereen veilig zijn, wat veel deelnemers noemen als randvoorwaarde. Daarnaast moet de opvang van nieuwkomers gericht zijn op zo snel mogelijk zelfstandig mee kunnen draaien en bij kunnen dragen aan de Nederlandse samenleving door het leren van de taal, het volgen van een opleiding en aan het werk gaan. Inwoners hebben wel andere motivaties hiervoor en andere verwachtingen over de verantwoordelijkheid hiervoor. Dit werken we hierna nader uit.
- *Verschillen tussen groepen:* Op drie doelen zien we een duidelijk andere prioritering (puntenverdeling) tussen inwoners met een positieve en negatieve houding. We lichten ze hieronder toe. Het ‘waarom’ achter dit verschil ligt genuanceerd en werken we uit op de slide die we wijden aan deze optie (zie [de uitwerking per optie](#)).
 - *Verschillen (1) – Weten hoe alles werkt in Nederland.* De eerste is ‘Dat nieuwkomers weten hoe alles werkt in Nederland’. Dit doel is belangrijk voor inwoners met een negatieve houding (gem. 7,0 punten) en minder voor inwoners met een positieve houding (gem. 4,6 punten).
 - *Verschillen (2) – Extra informeren:* Het tweede doel is ‘Dat inwoners extra geïnformeerd worden over de komst en opvang van nieuwkomers’. Dit doel is belangrijk voor inwoners met een negatieve houding (gem. 6,6 punten) en veel minder voor inwoners met een positieve houding (gem. 3,9 punten).
 - *Verschillen (3) – Contact:* Het derde doel is ‘Dat inwoners en nieuwkomers met elkaar in contact komen’. Dit doel is belangrijk voor inwoners met een positieve houding (gem. 5,6 punten) en veel minder voor inwoners met een negatieve houding (gem. 1,8 punten).
- *Gradaties en tussenposities:* Voor bijna alle opties lopen de punten van links naar rechts geleidelijk op dan wel af. Dit wijst op een spectrum van meningen, met gradaties en tussenposities. Hoewel we soms spreken in termen van de ‘positieve groep’ of de ‘negatieve groep’ is het belangrijk om in gedachten te houden dat er veel variatie zit *binnen* de groepen en veel overlap *tussen* de groepen. Anders gezegd, de verschillen in houding zijn kenmerkend voor opvattingen en prioriteiten, maar niet stereotypisch. Ter illustratie; we zien in de groep deelnemers met een negatieve houding als meest voorkomende opvatting dat (autochtone) inwoners voorrang zouden moeten hebben bij woningen. Maar in deze groep zijn ook inwoners die voor gelijke behandeling zijn. En vice versa zien we in de groep deelnemers met een positieve houding ook inwoners die vinden dat autochtone Nederlanders voorrang zouden moeten hebben bij een woning, hoewel dat niet de kenmerkende houding in die groep is. Dit zien we bij alle opties. Met citaten van deelnemers brengen we deelperspectieven in kaart.
- *Profielen van de groepen inwoners & uitwerking per optie:* Hoe kunnen we de voorkeuren van deelnemers met een verschillende houding verder duiden? Op de volgende pagina’s werken we drie houdingsprofielen verder uit: de groep met een negatieve houding ten aanzien van nieuwkomers, die met een neutrale houding en die met een positieve houding. Dat werken we nog verder uit door daarna voor elk van de negen opties (beleidsdoelen) verschillen en deelperspectieven te laten zien tussen deze drie houdingsprofielen.

3C

Profielen van drie groepen

- We werken profielen uit van drie groepen: de inwoners met een negatieve houding, inwoners met een circa neutrale houding, en inwoners met een positieve houding.
- De prioriteringen laten zien dat inwoners met een *licht* negatieve houding zowel overeenkomsten vertonen met de negatieve groep als de circa neutrale groep. De inwoners met een *licht* positieve houding vertonen juist overeenkomsten met zowel de circa neutrale groep en de positieve groep.
- In algemene zin is er sprake van een spectrum aan waarden, zorgen en voorkeuren dat gradueel overloopt van de negatieve groep naar de positieve groep.

1

Aanleiding & Opzet

2

Respondenten

3

Samenleven met
nieuwkomers

4

Overige vragen

5

Over de raadpleging

6

Handelingsperspectief

7

Methodologie

De groep inwoners met een negatieve houding vinden de taal leren en werken of een opleiding volgen veruit de belangrijkste opties

Prioriteiten van inwoners met een negatieve houding

(23%)

De Nederlandse taal 10,1

Werken of een opleiding volgen 7,5

Zich veilig voelen 5,1

Weten hoe alles werkt 7,0

Goed geïnformeerd 6,6

Verspreid wonen 2,7

Gelijke kansen 1,8

Contact 1,8

Actief zijn in gemeente 2,5

- In Kampen heeft ongeveer **23%** van de inwoners een negatieve houding tegenover nieuwkomers. Deze groep is heterogeen: op basis van de motivaties zien we drie (deel)perspectieven op het thema:
 - Een eerste perspectief zien we bij inwoners die wel meedoen, maar geen inhoudelijk advies willen geven. Zij zijn veelal fundamenteel tegen opvang en samenleven met nieuwkomers, en geven geen inhoudelijke onderbouwing. Deze groep geeft ook aan wantrouwen te hebben in de overheid.
 - Een tweede perspectief is een groep die ook sterk tegen samenleven met nieuwkomers is, maar wel meedoet aan de raadpleging en dus het contact aangaat met de gemeente. Deze inwoners geven vaker een inhoudelijke onderbouwing.
 - Een derde perspectief is een groep die wel openstaat voor tijdelijke opvang en/of opvang van bepaalde groepen nieuwkomers, zoals mensen uit oorlogsgebieden. Er is een mate van terughoudendheid over opvang, soms sterk, maar ook de wens om mee te denken. Dit perspectief is vooral sterk aanwezig bij inwoners met een licht negatieve houding.
- In de opties die de meeste punten krijgen vertoont deze groep inwoners met een negatieve houding sterke gelijkenissen met de andere inwoners van Kampen. Alle groepen geven namelijk prioriteit aan de eerste drie opties: 'de Nederlandse taal', 'werken of een opleiding volgen' en 'veilig voelen' (meer dan 5 punten). Dat laat zien dat er een gedeelde basis is in 'het hoe' van samenleven, ongeacht de houding tegenover nieuwkomers.
- Naast deze gedeelde basis geeft deze groep prioriteit aan twee andere doelen. Als eerste 'dat nieuwkomers weten hoe alles werkt'; dit is voor deze groep van belang zodat nieuwkomers zich kunnen aanpassen. Een tweede doel dat voor deze groep prioriteit heeft is 'dat inwoners goed geïnformeerd zijn'. Voor sommige inwoners binnen deze groep lijkt die prioriteit voort te komen uit een gevoel van wantrouwen. Deze groep ziet dit als mogelijkheid om in verweer te komen tegen plannen voor nieuwkomers. Andere inwoners geven eerder aan maximale transparantie te verwachten van hun gemeente.
- Een ander verschil met inwoners met een andere houding is de lage prioriteit voor 'gelijke kansen op een huurwoning' en 'contact'. Gelijke kansen op een huurwoning gaat voor deze inwoners niet ver genoeg: zij menen dat andere inwoners juist voorrang zouden moeten krijgen. Aan contact tussen nieuwkomers en inwoners heeft deze groep geen behoefte.

De groep inwoners met een circa neutrale houding is grotendeels vergelijkbaar met het gemiddelde

Prioriteiten van inwoners met een circa neutrale houding

(19%)

De Nederlandse taal	7,8
Werken of een opleiding volgen	6,4
Zich veilig voelen	6,7
Weten hoe alles werkt	6,3
Goed geïnformeerd	4,4
Verspreid wonen	3,7
Gelijke kansen	3,9
Contact	2,9
Actief zijn in gemeente	3,0

- In Kampen heeft ongeveer **19%** van de inwoners een circa neutrale houding tegenover nieuwkomers. Ook hier zijn verschillende (deel)perspectieven te onderscheiden:
 - Inwoners uit deze groep gebruiken argumenten die overeenkomen met die van de negatieve en juist positieve groepen. Maar het deelperspectief uit de groep dat er geen enkele vorm van opvang en verblijf voor nieuwkomers zou mogen zijn is vrijwel afwezig in deze groep. Als we kijken naar de deelperspectieven van de positieve groep (zie volgende pagina), zien we dat het perspectief dat het zonder meer goed is om nieuwkomers een plek te geven in deze middengroep niet voorkomt.
 - Deze circa neutrale groep kenmerkt zich vooral doordat zij vaker genuanceerde argumenten geeft en voors en tegens van het vraagstuk benoemt. Zo geven ze aan dat nieuwkomers een verrijking zijn, maar dat de balans goed moet blijven. Of dat het goed is dat mensen worden opgevangen, maar dat er nu teveel voorrangsregels voor nieuwkomers zijn. Of dat nieuwkomers een nuttige bijdrage kunnen leveren, maar dat dat niet altijd gebeurt.
- De prioritering van opties door inwoners in deze groep bevindt zich – een uitzondering daargelaten – halfweg het spectrum van de positieve groep en de negatieve groep. Zij geven net als alle inwoners (hoge) prioriteit aan de drie doelen ‘de Nederlandse taal’, ‘werken of een opleiding volgen’ en ‘zich veilig voelen’. Ook het doel ‘dat nieuwkomers weten hoe alles werkt’ krijgt prioriteit. Verder leggen inwoners in deze groep geen uitgesproken accenten.

De groep inwoners met een positieve houding is focust op integreren in de maatschappij en het gevoel van mee kunnen doen voor nieuwkomers

Prioriteiten van inwoners met een positieve houding

(16%)

De Nederlandse taal	6,8
Werken of een opleiding volgen	6,0
Zich veilig voelen	6,3
Weten hoe alles werkt	4,6
Goed geïnformeerd	3,9
Verspreid wonen	4,2
Gelijke kansen	4,0
Contact	5,6
Actief zijn in gemeente	3,6

- In Kampen heeft ongeveer **16%** van de inwoners een positieve houding tegenover nieuwkomers. Ook hier onderscheiden we deelperspectieven:
 - Er is een groep die erop wijst dat het goed is om alle mensen een veilig heenkomen te bieden.
 - Een tweede groep staat ook positief tegenover nieuwkomers, maar maakt wel voorbehouden en heeft duidelijke verwachtingen van nieuwkomers voor hun inzet voor de Nederlandse samenleving.
- Van alle inwoners verdelen deze inwoners hun punten het meest gelijkmatig over de doelen. Geen enkel doel krijgt hoge prioriteit (meer dan 7,5 punten) en geen enkele optie krijgt lage prioriteit (minder dan 2,5 punten). Oftewel, zij vinden dat alle negen doelen in deze PWE-raadpleging relevantie hebben voor het beantwoorden van de vraag over het samenleven met nieuwkomers. Het is te karakteriseren als een meer gematigde groep. Zij prioriteren echter – net als alle inwoners van Kampen – de drie doelen ‘de Nederlandse taal’, ‘werken of een opleiding volgen’ en ‘zich veilig voelen’.
- Een ander kenmerkende prioriteit voor deze groep is ‘dat inwoners en nieuwkomers met elkaar in contact komen’ (5,6 punten). Deze inwoners beargumenteren dat meer contact de onderlinge verhoudingen verbetert (‘onbekend maakt onbemind’) en de integratie bevordert.
- Deze groep inwoners geeft als enige geen prioriteit aan ‘dat nieuwkomers weten hoe alles werkt’. In de argumentaties lezen we dat deze inwoners dit doel wel degelijk belangrijk vinden en het zien als een opstap om goed mee te kunnen doen in de samenleving. Dat dit doel geen prioriteit krijgt in deze groep komt voornamelijk doordat deze groep ook andere doelen belangrijk vindt.

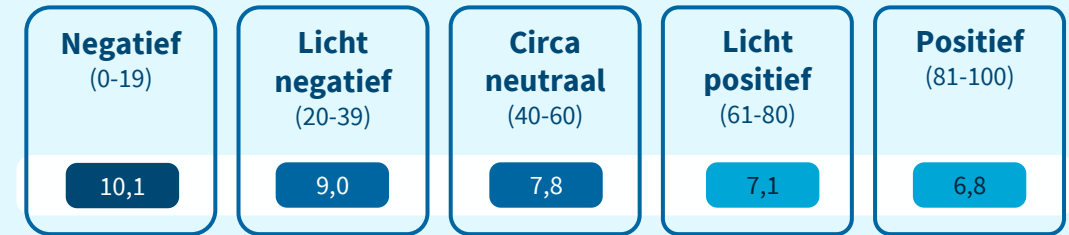
3D

Uitwerking van negen beleidsdoelen

- Welke argumenten geven deelnemers voor keuzes?
- De volgende uitwerkingen zijn gebaseerd op motivaties van deelnemers uit zowel de open raadpleging als de gesloten raadpleging (brief).
- De scores per doel zijn de gemiddelden uit de gesloten raadpleging (brief/representatief).

Dat nieuwkomers de Nederlandse taal leren

- Deze optie krijgt gemiddeld 7,9 punten en daarmee de hoogste prioriteit. Van de inwoners die prioriteit geven aan deze optie vindt 41% dat er meer aan deze optie moet gebeuren.
- Veel inwoners met een **negatieve** houding stellen dat ze het belangrijk vinden dat nieuwkomers de taal leren. Dit bevordert de integratie voor ze en maakt het communiceren tussen nieuwkomers en inwoners makkelijker. Dat laatste is essentieel. Een aantal stelt dat nieuwkomers zich horen aan te passen, dat ze de taal moeten leren en gebruiken. Anderen menen dat het niet hoeft, omdat nieuwkomers hier niet hoeven te blijven. Of dat het een voorwaarde zou moeten zijn om te mogen blijven in Nederland.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding zien we argumenten van zowel de positieve als de negatieve groep. De meeste vinden dat de taal essentieel is voor communicatie tussen nieuwkomers en inwoners. Daarnaast is het nodig om mee te kunnen doen in de maatschappij. Ook bevordert het de integratie, de taal leren wordt gezien als belangrijk. Anderen stellen dat het een voorwaarde zou moeten zijn voor een verblijfsvergunning.
- Inwoners met een **positieve** houding stellen vaak dat de taal leren nodig is om mee te kunnen doen in de maatschappij. Ook is het essentieel voor communicatie tussen nieuwkomers en inwoners. De taal leren wordt gezien als belangrijk. Ook bevordert het de integratie.

“Dat zullen wij ook moeten om te overleven in een ander land.”

“Absolute must om hier te kunnen aarden.”

“Dat Oekraïens, Russisch, Turks, Bulgaars, Pools. Hoe moet ik communiceren met mijn mede mens als Nederlander?”

“Heel belangrijk. Met taal staat of valt alles.”

“Absoluut, juist om te kunnen communiceren m.b.t. medische hulp, instanties, correspondentie voeren, emoties delen. Zonder taal blijft er afstand.”

“Als je mee kunt praten, dan voel je je veel gelijkwaardiger. Goed als Kampen daar iets extra op inzet.”

Negatief

Licht negatief

Circa neutraal

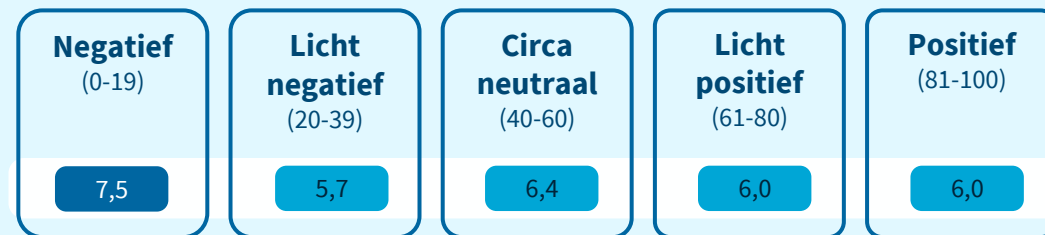
Licht positief

Positief

Dat nieuwkomers werken of een opleiding volgen om aan werk te komen

- Deze optie krijgt gemiddeld 6,3 punten en daarmee prioriteit. Van de inwoners die prioriteit geven aan deze optie vindt 33% dat er meer aan deze optie moet gebeuren.
- Veel inwoners met een **negatieve** houding stellen dat als er geen nieuwkomers zijn, dit geen discussiepunt hoeft te zijn. Ze willen geen nieuwkomers. Anderen vinden dat nieuwkomers moeten werken zodat ze geen belastinggeld kosten of gewoon net als iedereen dat doet. Sommigen zijn positiever en menen dat we personeel tekorten hebben, het belangrijk is om verveling tegen te gaan of dat het zorgt voor zelfstandigheid.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding zien we argumenten van zowel de positieve als de negatieve groep. Als nieuwkomers kunnen werken of een opleiding volgen, kunnen ze meedoen en bijdragen aan de maatschappij. Anderen stellen dat ze dan geen belastinggeld kosten of dat ze net als iedereen mogen werken. Sommigen motiveren dat het een gevoel van zelfstandigheid geeft, het een goed idee is en belangrijk om nieuwkomers een kans te geven.
- Inwoners met een **positieve** houding stellen vaak dat als nieuwkomers werken of een opleiding volgen, een zinvol gevoel geeft. Het zorgt voor zelfwaardering. Daarnaast kunnen ze bijdragen aan de maatschappij en verbetert het hun zelfstandigheid. Ook bevordert het de kansen voor nieuwkomers.

“Het onderwijs is overbelast en werken aan terugkeer is belangrijker dan werken.”

“Wanneer nieuwkomers leren en werken participeren ze razendsnel en is er een win-win situatie voor hen en voor de samenleving als geheel.”

“Ja voor niks gaat de zon op. Aan het werk en je eigen brood verdienen.”

“Want zij moeten beginnen werken voor hun geld en niet alleen maar ontvangen.”

“Participatie zorgt voor goede inburgering en voor meer contacten tussen de 'verschillende' groepen. Dit zorgt weer voor wederzijds respect en draagt bij aan het draagvlak voor acceptatie.”

“Geeft zelfwaardering en dat is noodzakelijk.”

Negatief

Licht negatief

Circa neutraal

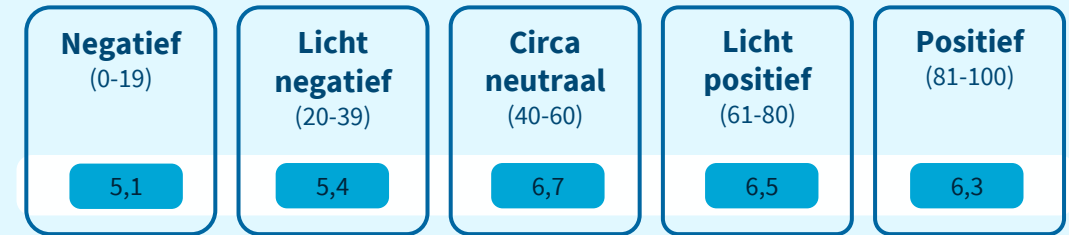
Licht positief

Positief

Dat nieuwkomers en inwoners zich veilig voelen

- Deze optie krijgt gemiddeld 6,1 punten en daarmee prioriteit. Van de inwoners die prioriteit geven aan deze optie vindt 40% dat er meer aan deze optie moet gebeuren.
- Veel inwoners met een **negatieve** houding vinden dat voornamelijk inwoners zich veilig moeten voelen. En vinden het niet zo belangrijk dat nieuwkomers zich ook veilig voelen. Een aantal deelnemers motiveert dat nieuwkomers ervoor zorgen dat inwoners zich onveilig voelen. Daarentegen meent een aantal dat veiligheid vanzelfsprekend moet zijn voor beide groepen. Ook zijn er een paar inwoners die benoemen dat ze helemaal geen nieuwkomers willen in Kampen/NL.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding zien we argumenten van voornamelijk de positieve groep. Het overgrote deel van de deelnemers meent dat veiligheid vanzelfsprekend moet zijn. Zij vinden het belangrijk dat zowel inwoners als nieuwkomers zich veilig voelen. Ook wordt gemotiveerd dat een goede relatie tussen de beide begint bij veiligheid. Daarnaast zal de veiligheid bevordert worden als nieuwkomers weten hoe het hier werkt en als nieuwkomers verspreid wonen. Een klein aandeel is alleen gefocust op de veiligheid van inwoners.
- Inwoners met een **positieve** houding stellen vaak dat het voor nieuwkomers en inwoners belangrijk is dat iedereen zich veilig voelt. Een goede relatie tussen beiden begint bij veiligheid en bevordert de veiligheid.

“Ik wil dat inwoners zich veilig voelen, dát vind ik belangrijk.”

“Omdat wij allen leven in een bizarre wereld en elkaars hulp nodig hebben.”

“Ik voel mij al niet veilig meer met al dat stelende werkloze gespuis.”

“Gevoel van veiligheid voorkomt onenigheid en bevordert een goed samen leven.”

“Dit is als doel belangrijk maar kan door andere doelen eerder bewerkstelligd worden. Onbekend maakt onbemind, geldt voor allebei over en weer.”

“Ze komen niet voor niets uit onveilige gebieden.”

Negatief

Licht negatief

Circa neutraal

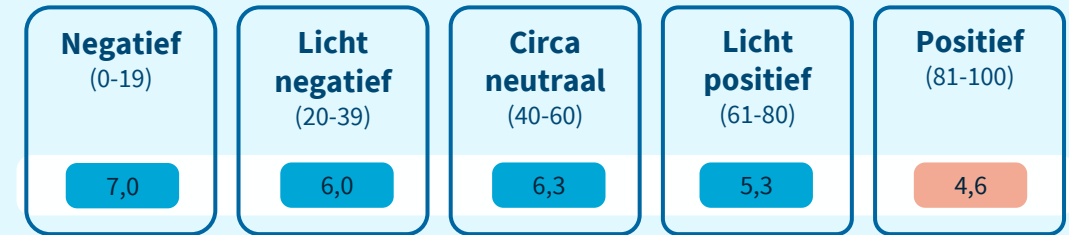
Licht positief

Positief

Dat nieuwkomers weten hoe alles werkt in Nederland

- Deze optie krijgt gemiddeld 5,7 punten en daarmee prioriteit. Van de inwoners die prioriteit geven aan deze optie vindt 42% dat er meer aan deze optie moet gebeuren.
- Veel inwoners met een **negatieve** houding stellen dat het belangrijk is dat nieuwkomers zich de regels, normen en waarden leren en zich eraan houden. Een aantal stelt dat het de integratie kan bevorderen. Daarnaast wordt het gezien als een mate van respect hebben voor Nederland.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding zien we argumenten van zowel de positieve als de negatieve groep. Inwoners vinden dat nieuwkomers de regels, normen en waarden leren en zich eraan houden. Ook dat het integratie kan bevorderen. Daarnaast denken inwoners dat het fijn is voor nieuwkomers om te weten hoe alles werkt in Nederland. Om deel te kunnen nemen. Bovendien wordt een basis aan kennis als belangrijk gevonden door een aantal.
- Inwoners met een **positieve** houding stellen vaak dat het belangrijk is voor nieuwkomers om te weten hoe het werkt. Daarnaast bevordert het de integratie en contact met inwoners. Ook wordt beargumenteerd dat nieuwkomers de regels, normen en waarden moeten leren en zich eraan houden. Dat is voor hunzelf ook fijn en daarnaast stellen inwoners dat het hoort bij de inburgering.

“Omdat ze dan weten hoe het hier werkt en dat ze zich daar op aan kunnen passen i.p.v. hun cultuur door onze strot heen te douwen.”

“Zodat zij zich aan wetten en gebruiken houden en de Nederlandse cultuurhistorie waarderen.”

“Integratie begint met elkaar leren kennen. Zij zijn nieuw, zij moeten aanpassen en leren hoe het hier gaat.”

“Daar hulp bij bieden. Cultuurverschillen daarmee overbruggen.”

“Als je niet weet hoe zaken zijn geregeld, dus de spelregels niet kent, kun je het spel niet spelen.”

“Dan kunnen ze makkelijker integreren en participeren en Nederland is een heel ingewikkeld land qua opzet met ook veel ongeschreven regels en bureaucratie.”

Negatief

Licht negatief

Circa neutraal

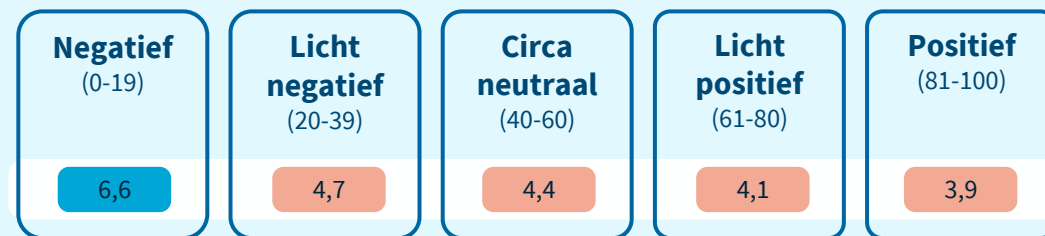
Licht positief

Positief

Dat inwoners goed geïnformeerd zijn over nieuwkomers in Kampen

- Deze optie krijgt gemiddeld 4,6 punten en daarmee geen prioriteit. Van de inwoners die prioriteit geven aan deze optie vindt 55% dat er meer aan deze optie moet gebeuren.
- Veel inwoners met een **negatieve** houding stellen dat ze graag op de hoogte zijn zodat ze op de informatie kunnen anticiperen. Anderen vinden het belangrijk dat er transparant gecommuniceerd wordt vanuit de gemeente zodat ze weten wat er speelt. Een aantal vindt goede informatie krijgen belangrijk zodat ze inspraak kunnen hebben, wil geen nieuwkomers in Kampen/NL of stelt dat inwoners met die informatie in opstand kunnen komen.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding zien we argumenten van zowel de positieve als de negatieve groep. De meeste deelnemers vinden het goed geïnformeerd worden handig en vanzelfsprekend. Anderen menen transparantie vanuit de gemeente belangrijk te vinden. Ook wordt benoemd dat begrip en draagvlak onder inwoners kan toenemen als ze goed geïnformeerd worden. Een aantal wil graag exacte getallen over nieuwkomers en andere willen graag iets voor nieuwkomers kunnen doen.
- Inwoners met een **positieve** houding stellen vaak dat als ze goed geïnformeerd worden dit angst zal wegnemen en het begrip en draagvlak toe zal nemen. Ook vindt een deel informatie niet nodig, omdat ze dat over andere burens ook niet krijgen. Anderen vinden het juist handig om wel te krijgen omdat ze menen dat het latere problemen kan voorkomen. Daarnaast is transparantie belangrijk.

“Geen leugens en stiekem beslissingen maken zoals in veel gemeenten gebeurd. Wees eerlijk en zeg waar het op staat.”

“Niet altijd hoeft iedereen ergens iets van te vinden. Het is goed om de info beschikbaar te hebben, maar over het algemeen heerst er een negatief stigma en dat wil je niet verspreiden. Transparante informatievoorziening lijkt mij dan de oplossing.”

“Ik wil weten wat voor mensen er in mijn wijk/ Kampen komen zodat ik goed kan nadenken of ik hier nog wel wil wonen.”

“Informatievoorziening is altijd belangrijk bij wijzigingen.”

“Hoezo? Als je nieuwe burens krijgt heb je toch ook geen inspraak! En wat zou die informatie dan zijn? Aantallen, bevolkingsgroepen, nationaliteiten...”

“Informatie over elkaar draagt bij aan een beter begrip.”

Negatief

Licht negatief

Circa neutraal

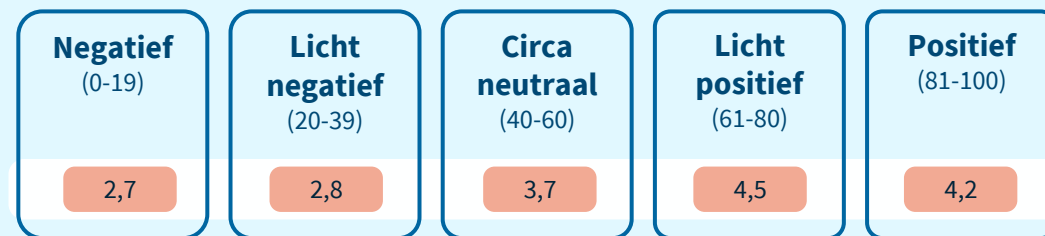
Licht positief

Positief

Dat nieuwkomers verspreid wonen over wijken

- Deze optie krijgt gemiddeld 3,8 punten en daarmee geen prioriteit. Van de inwoners die prioriteit geven aan deze optie vindt 35% dat er meer aan deze optie moet gebeuren.
- Inwoners met een **negatieve** houding delen uiteenlopende visies. De meesten stellen dat ze verspreid wonen geen goed idee vinden. Een deel geeft een fundamentele reden: zij willen überhaupt geen nieuwkomers in Kampen en Nederland. Een ander deel geeft een meer inhoudelijke reden: dat het overlast in de hand werkt. Inwoners die wel punten geven, geven veelal als argument dat verspreid wonen de integratie bevordert.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding zien we argumenten van voornamelijk de positieve groep. De meeste deelnemers motiveren dat verspreid wonen de integratie en het contact tussen nieuwkomers en inwoners bevordert. Ook dat het zorgt voor minder overlast, meer veiligheid en dat het een goed idee is. Een aantal meent dat andere doelen belangrijker zijn of simpelweg dat ze verspreid wonen niet willen.
- Inwoners met een **positieve** houding stellen vaak dat als nieuwkomers verspreid wonen dit de integratie bevordert. Daarnaast is het goed voor het leggen van contact tussen nieuwkomers en inwoners. Ook vinden deelnemers het gewoon een goed idee en stellen ze dat verspreid wonen zorgt voor minder overlast en meer veiligheid. Een klein deel vindt andere doelen belangrijker.

“Niet doen! Kampenaren hebben er last van.”

“Ik geloof erin dat het goed is voor de integratie. Daarnaast hoop ik dat het goed is voor de inwoners van Kampen, om zo wat van elkaar te leren. Verdraagzaamheid vergroten.”

“Als ze komen, dan spreek dit voor zich.”

“Ghetto-vorming is een absolute gruwel voor een maatschappij.”

“Als mensen zich meteen als gezin/kleine groep mogen vestigen in een wijk i.p.v. eerst aan de rand van de gemeente moeten wonen in grote groepen zullen mensen die er ook al woonden sneller in contact komen met deze groepen, tot de conclusie komen dat nieuwkomers niet bijten als je mensen maar als mens behandelt en misschien zelfs wel een beetje op sleptouw nemen.”

“Mensen moeten overal kunnen leven. Een groep mensen maar in een hoekje stoppen klopt niet.”

Negatief

Licht negatief

Circa neutraal

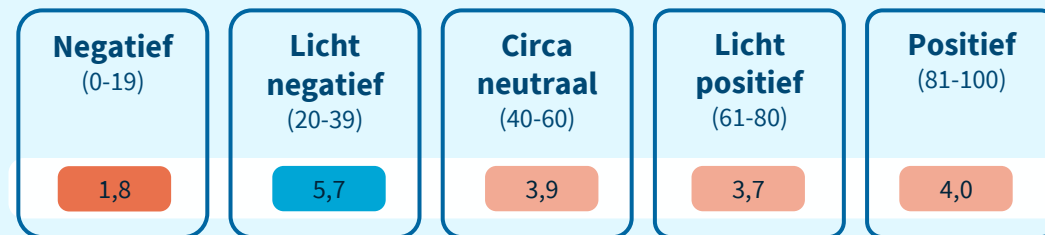
Licht positief

Positief

Dat nieuwkomers en inwoners gelijke kansen hebben op een huurwoning

- Deze optie krijgt gemiddeld 3,8 punten en daarmee geen prioriteit. Van de inwoners die prioriteit geven aan deze optie vindt 51% dat er meer aan deze optie moet gebeuren.
- Veel inwoners met een **negatieve** houding stellen dat inwoners voorrang moeten hebben op een huurwoning. Daarnaast wordt gemotiveerd dat, gegeven de woningcrisis, de Nederlandse jeugd voorrang heeft. Een aantal meent dat er geen sprake moet zijn van gelijke kansen of noemt de observatie dat Kampenaren geen woning kunnen vinden maar nieuwkomers wel. Daarentegen vindt een deel gelijke kansen belangrijk; first-in-first-out (FIFO).
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding zien we argumenten van zowel de positieve als de negatieve groep. De meeste stellen dat inwoners voorrang moeten hebben. Of dat in ieder geval nieuwkomers géén voorrang moeten hebben, maar gelijke kansen. Anderen vinden alleen gelijke kansen belangrijk. Ook wordt door de observatie genoemd dat Kampenaren niks kunnen vinden, maar nieuwkomers wel. En dat het een lastige situatie is gegeven de woningcrisis.
- Inwoners met een **positieve** houding stellen vaak dat gelijke kansen, een FIFO-systeem, belangrijk is. Daarnaast wordt wonen als een basisrecht gezien. Een aantal inwoners stelt dat nieuwkomers voorrang moeten krijgen. Ook wordt benoemd dat zowel inwoners als nieuwkomers woningen nodig hebben, maar dat de groepen in beginsel al niet gelijk zijn. Nieuwkomers hebben veel minder mogelijkheden, dus wat zijn gelijke kansen?

“Ik bedoel dit absoluut niet verkeerd. Maar eigen inwoners van Kampen zouden voorrang moeten hebben op woningen.”

“Niet normaal hoe oververhit de huizenmarkt in NL is. Nederlanders gaan voor. Dan de gasten. Genoeg plek in AZC's regelen.”

“Absoluut, onze kinderen willen ook graag verder met hun toekomst met partner.”

“Géén positieve ongelijkheid bewerkstelligen.”

“Woningen moeten eerlijk verdeeld worden, ook aan nieuwkomers. Ik denk dat het vooral belangrijk is dat de gemeente dit in alle openheid doet om te voorkomen dat er spookverhalen rond gaan.”

“Gelijke kansen betekent niet per se hetzelfde behandelen aangezien er helaas een verschil is in de kansen tussen verschillende groepen.”

Negatief

Licht negatief

Circa neutraal

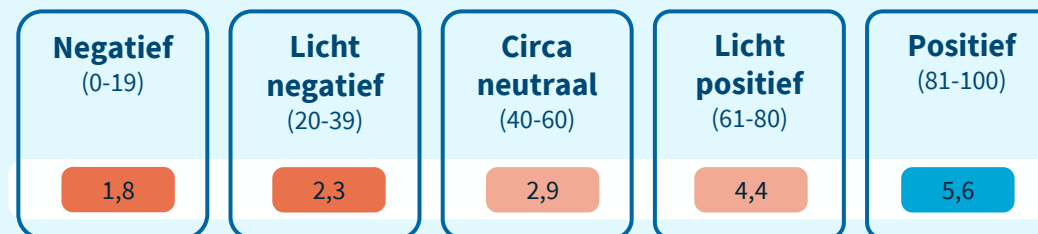
Licht positief

Positief

Dat nieuwkomers en inwoners met elkaar in contact komen

- Deze optie krijgt gemiddeld 3,7 punten en daarmee geen prioriteit. Van de inwoners die prioriteit geven aan deze optie vindt 36% dat er meer aan deze optie moet gebeuren.
- Veel inwoners met een **negatieve** houding stellen dat ze hier geen baat bij hebben, het onbelangrijk of onnodig vinden. Anderen menen dat degene die dit willen, het zelf kunnen opzoeken zonder tussenkomst van de gemeente. Een aantal stelt dat ze helemaal geen nieuwkomers willen in Kampen/NL. Een klein groepje motiveert dat als nieuwkomer geïntegreerd zijn, contact vanzelf komt.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding zien we overwegend argumenten van de positieve groep. Veel inwoners menen dat contact begrip en verbinding bevordert tussen nieuwkomers en inwoners. Een aantal stelt dat het vanzelf komt wanneer nieuwkomers geïntegreerd zijn. Andere vinden dat degene die dit willen het zelf, zonder tussenkomst van de gemeente, kunnen opzoeken. Ook bevordert contact integratie of vinden deelnemers andere doelen belangrijker.
- Veel inwoners met een **positieve** houding stellen dat contact tussen nieuwkomers en inwoners begrip en verbinding tussen beide bevordert. Ook is het goed voor de integratie van nieuwkomers.

“Geen enkele behoefte aan, als ik meer over andere culturen wil weten, ga ik wel op vakantie.”

“Wanneer je elkaar niet kent, kun je geen goed oordeel over elkaar vormen.”

“Als ze er niet zijn hoeft dat ook niet.”

“Bij goede integratie zal dit vanzelf komen.”

“Er is een redelijke grote groep mensen in Kampen die heel negatief is nieuwkomers. Onbekend maakt onbemind. Lijkt me goed om veel in te zetten op elkaar leren kennen.”

“Integratie= key!”

Negatief

Licht negatief

Circa neutraal

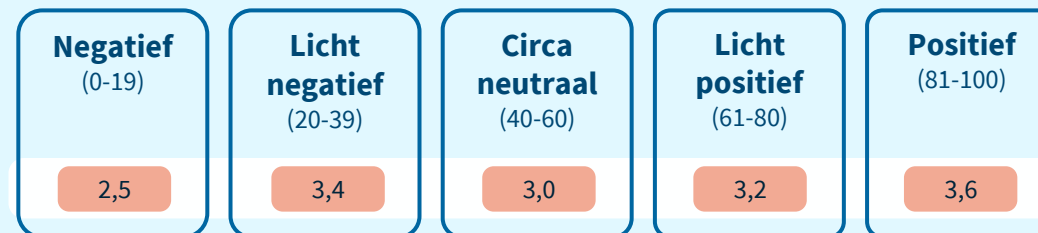
Licht positief

Positief

Dat nieuwkomers actief zijn in de gemeente, los van werk

- Deze optie krijgt gemiddeld 3,2 punten en daarmee de laagste prioriteit. Van de inwoners die prioriteit geven aan deze optie vindt 42% dat er meer aan deze optie moet gebeuren.
- Veel inwoners met een **negatieve** houding stellen dat als er geen nieuwkomers naar Nederland komen, dit ook geen onderwerp van gesprek hoeft te zijn. Deze inwoners willen geen nieuwkomers. Anderen stellen dat nieuwkomers wat terug mogen doen voor de samenleving, dat het niet nodig is dat ze actief zijn, of staan er positief tegenover door te motiveren dat actief zijn de integratie en verbinding met de samenleving bevordert. Een aantal vond andere doelen belangrijker of stelt dat nieuwkomers niet actief zijn, alleen maar in het criminele circuit.
- Bij inwoners met een **circa neutrale** houding zien we argumenten van zowel de positieve als de negatieve groep. Veel vinden dat actief zijn de integratie en verbinding met de samenleving bevordert. Daarnaast zien veel het als iets belangrijks en goed als nieuwkomers iets te doen hebben. Sommigen vinden andere doelen belangrijker of stellen dat het niet nodig is dat nieuwkomers actief zijn, want veel inwoners zijn dat ook niet.
- Inwoners met een **positieve** houding stellen vaak dat als nieuwkomers actief kunnen zijn, dit de integratie en verbinding met de samenleving verbetert. Daarnaast wordt actief zijn in de samenleving gezien als belangrijk. Ook geeft het nieuwkomers een gevoel van eigen waarde en dat ze nuttig kunnen zijn. Anderen stellen dat nieuwkomers het zelf mogen uitmaken of ze dit willen. Daarnaast geldt het voor alle inwoners.

“Nee, werken aan terugkeer naar eigen regio is preferent.”

“Dat is het beste om de Nederland te leren kennen. Dat is een goed signaal naar de inwoners, laten zien dat je graag mee wilt doen.”

“Vrijwilligerswerk kunnen ze prima doen. Voeg wat toe aan de samenleving, maak je nuttig. Ze mogen dankbaar zijn dat ze hier mogen wonen en daarom mogen ze ook best wat doen voor dit land.”

“Join us. Leer hoe hier verder kunnen leven.”

“Als mensen niets mogen doen stompen ze af en raken somber.”

“Snelle integratie en zinvolle contacten.”

Negatief

Licht negatief

Circa neutraal

Licht positief

Positief

4

Overige vragen

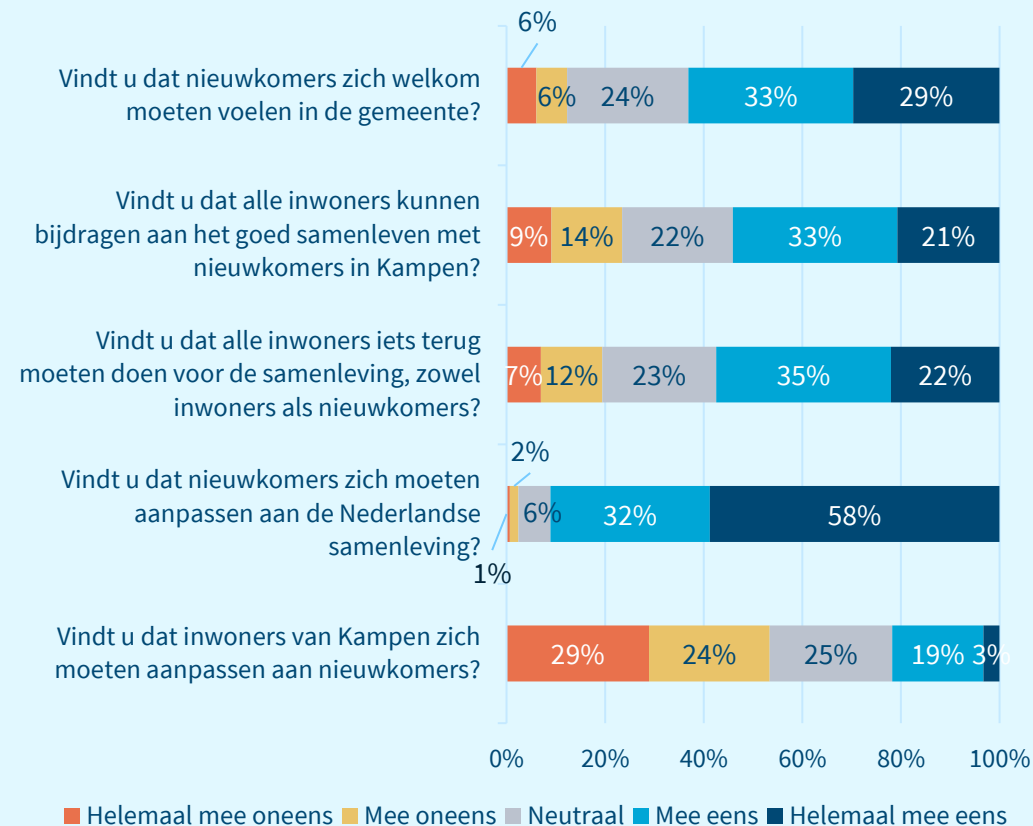
- Wat vinden inwoners over normen en waarden?
- En andere stellingen over het onderwerp ‘samenleven met nieuwkomers’?

Enkele aanvullende vragen laten onder andere zien dat bijna 80% van de inwoners vindt dat goed samenleven een kwestie van wederkerigheid is

- Of nieuwkomers zich welkom moeten voelen in de gemeente, verschilt sterk tussen inwoners met een andere houding tegenover nieuwkomers. Van de inwoners met een negatieve houding vindt 12% dat dit zo is, en van de inwoners met een positieve houding vindt 93% dat dit zo is.
- Of alle inwoners kunnen bijdragen aan goed samenleven, verschilt ook sterk tussen inwoners met een andere houding tegenover nieuwkomers. Van de inwoners met een negatieve houding vindt 10% dat dit zo is, en van de inwoners met een positieve houding vindt 87% dat dit zo is.
- Of alle inwoners iets terug moeten doen voor de samenleving, verschilt ook tussen inwoners met een andere houding tegenover nieuwkomers. Dit verschil is wat kleiner dan bij de vorige twee vragen. Van de inwoners met een negatieve houding vindt 31% dat dit zo is, en van de inwoners met een positieve houding vindt 70% dat dit zo is.
- Of nieuwkomers zich moeten aanpassen aan de Nederlandse samenleving zijn inwoners het een stuk meer eens; van de inwoners met een negatieve houding vindt 93% dat dit zo is, en van de inwoners met een positieve houding vindt 80% dat dit zo is.
- Of inwoners van Kampen zich moeten aanpassen aan nieuwkomers, is het verschil tussen inwoners met een andere houding tegenover nieuwkomers dan weer groot. Van de inwoners met een negatieve houding vindt 2% dat dit zo is, en van de inwoners met een positieve houding vindt 42% dat dit zo is.

Figuur 12. Vijf stellingen over samenleven met nieuwkomers

Versie brief/representatief (N= 842)

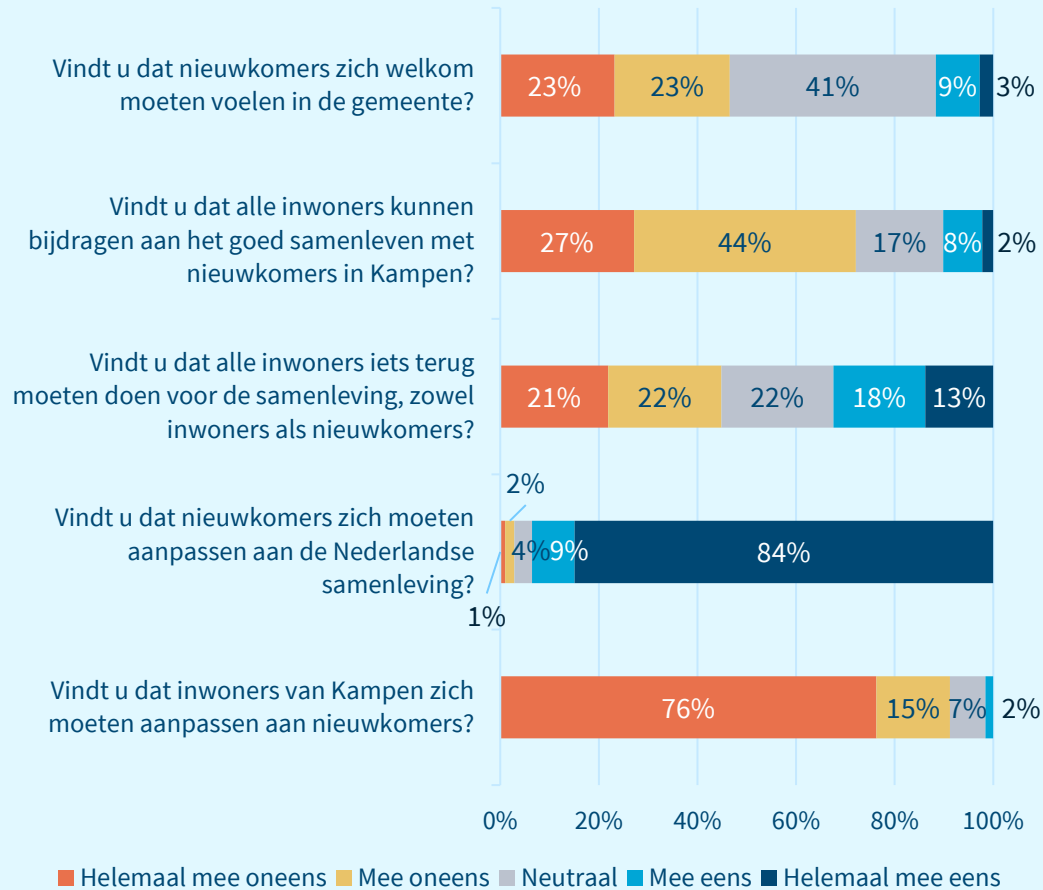
Uitsplitsing naar houding op de volgende pagina

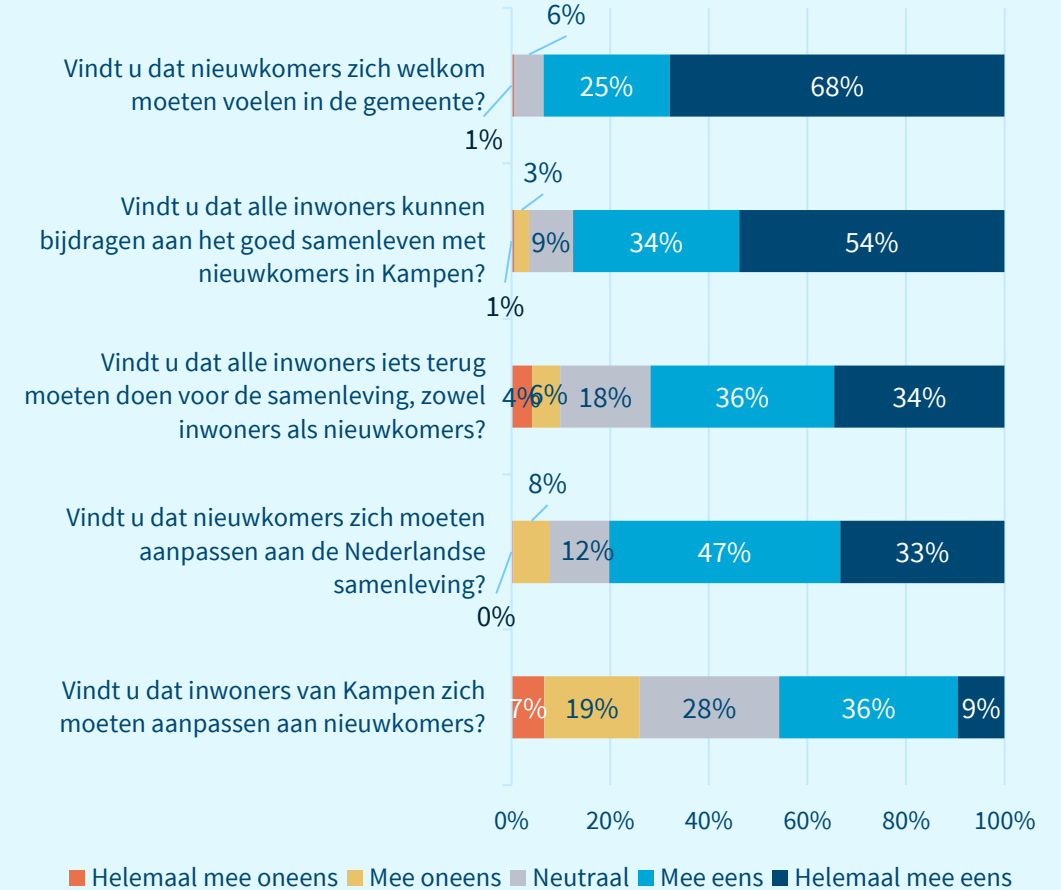
Figuur 13. Vijf stellingen over samenleven met nieuwkomers

Versie brief/representatief (N= 842)

Deelnemers met negatieve houding

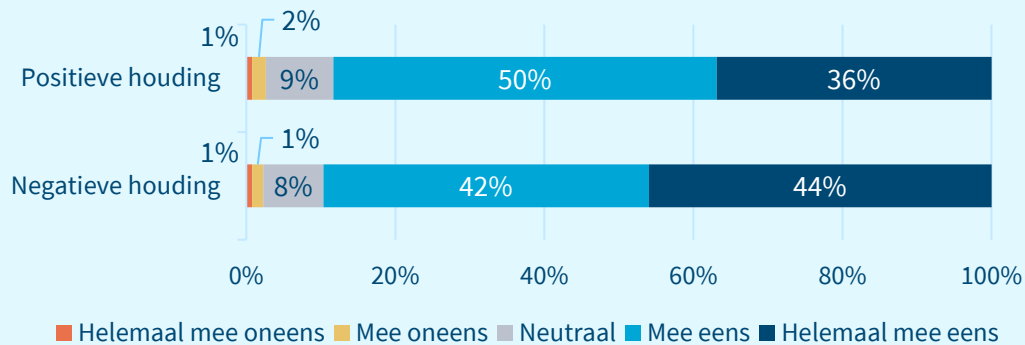
Deelnemers met positieve houding

Figuur 14. Normen en waarden

Versie brief/representatief (N= 842)

Vraag: “Ieder mens heeft ideeën over hoe je je hoort te gedragen, over hoe we met elkaar moeten omgaan en over wat goed is en wat verkeerd is. Dit zijn onze normen en waarden. Vindt u dat er dat er normen en waarden zijn die alle mensen in Nederland zouden moeten hebben?”

“Respect,
eerlijkheid en
veiligheid.”

“Respect;
Regels kennen;
Geen criminele
zaken.”

“Iedereen mag zichzelf
zijn, iedereen moet zich
veilig voelen, respect en
op elkaar letten is
belangrijk.”

“Verdraagzaamheid, behulpzaamheid,
aanpassen.”

Negatief

Licht negatief

Circa neutraal

Licht positief

Positief

Ruim acht op de tien inwoners vinden dat er normen en waarden zijn die alle mensen zouden moeten hebben. Het is een breed gedeelde opvatting

- Er is consensus dat er normen en waarden zijn die alle mensen in Nederland zouden moeten hebben.
- In een vervolgvraag vroegen we aan deelnemers die het **(helemaal) eens** waren met deze vraag aan welke normen en waarden zij denken. Daaruit ontstaat een redelijk **consistent** beeld. De meest genoemde normen en waarden zijn:
 1. Respect en fatsoen;
 2. Naleven van regels/wetten;
 3. Vrijheid;
 4. Hulpvaardigheid;
 5. Eerlijkheid.
- Deze normen en waarden worden door zowel inwoners met een negatieve als een positieve houding tegenover nieuwkomers genoemd. Er zijn wel wat verschillen in hoe vaak bepaalde normen en waarden worden genoemd:
 - **Beide groepen** noemen ‘respect en fatsoen’ het vaakst. Daarnaast noemen beide groepen vaak naleven van regels/wetten en de gelijkheid van mannen en vrouwen.
 - Inwoners met een **negatieve houding** leggen meer nadruk op het naleven van regels/wetten en noemen daarnaast vaak dingen als bijdragen aan de samenleving en aanpassing/integratie.
 - Inwoners met een **positieve houding** leggen juist meer nadruk op dingen als vrijheid, hulpvaardigheid en eerlijkheid.

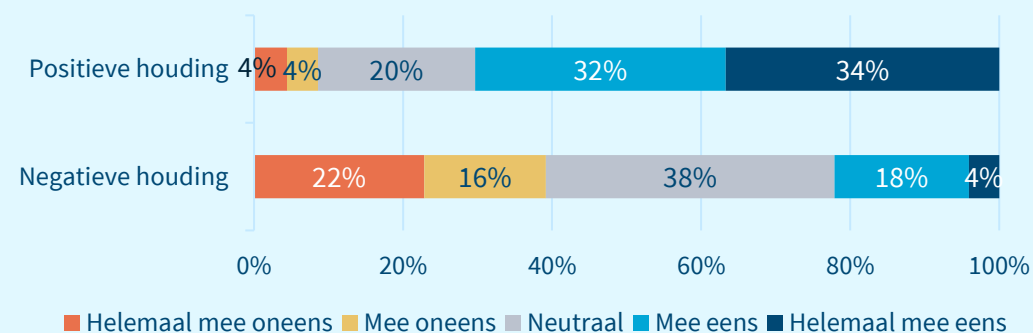
Circa de helft van inwoners steunt een rol voor kerken en vrijwilligersorganisaties bij de ondersteuning van nieuwkomers

- We hebben deelnemers gevraagd hoe zij tegen de rol van kerken en vrijwilligersorganisaties aankijken. Kerken en vrijwilligersorganisaties spelen momenteel een grote rol voor nieuwkomers in de gemeente Kampen. Moeten ze deze rol in de toekomst houden?
- Gemiddeld genomen is ongeveer de helft van de inwoners (48%) het (helemaal) eens met een rol voor kerken en vrijwilligersorganisaties in de toekomst. We zien, wederom, dat inwoners met een positieve houding hier anders over denken dan inwoners met een negatieve houding.
- Van inwoners met een **positieve** houding is de meerderheid (66%) het er **(helemaal) mee eens** dat kerken en vrijwilligersorganisaties deze rol in de toekomst behouden. Dit is consistent met de nulmeting* waaruit naar voren kwam dat inwoners die actief zijn in een religieuze vereniging ook substantieel positiever staan tegenover de opvang van asielzoekers in de gemeente. In deze raadpleging hebben we niet gevraagd of deelnemers actief zijn in een religieuze vereniging. Als we echter op basis van de nulmeting aannemen dat ‘actief zijn in een religieuze vereniging’ positief correleert met wat wij ‘positieve houding’ noemen, dan suggereert Figuur 15 dat deze inwoners hun rol graag voortzetten.
- Inwoners met een **negatieve** houding denken hier anders over. Een aandeel van 38% van deze groep is het **(helemaal) oneens** met deze rol **of neutraal** over deze rol in de toekomst. Een minderheid van 22% is het (helemaal) eens. Hoe inwoners met een negatieve houding hierover denken is divers.

Figuur 15. Over kerken en vrijwilligersorganisaties

Versie brief/representatief (N= 842)

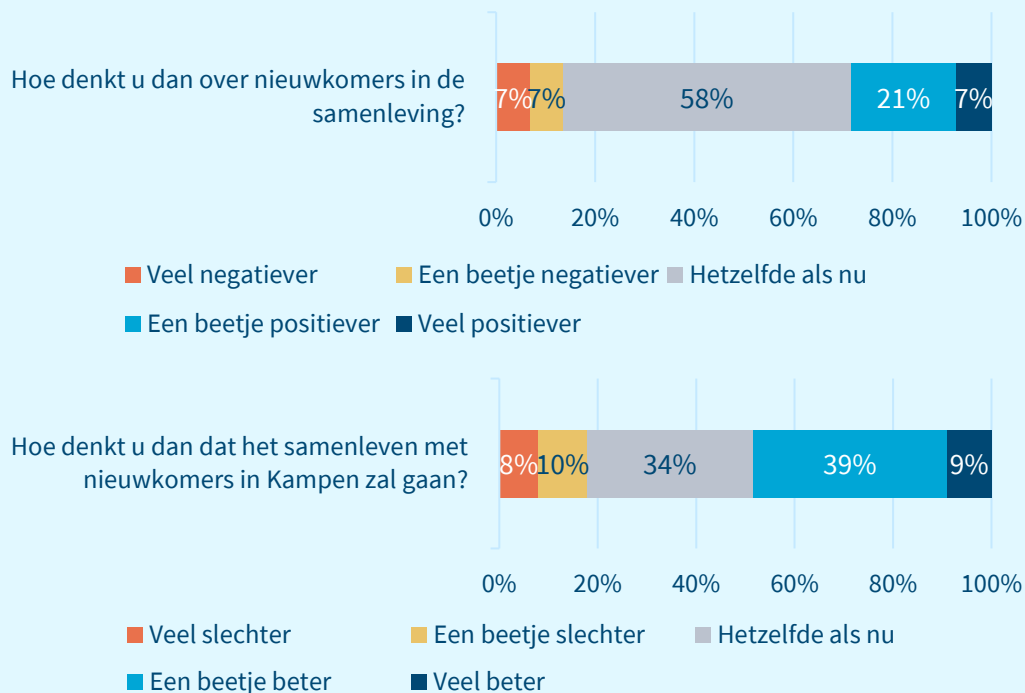
Vraag: “Kerken en vrijwilligersorganisaties spelen een grote rol voor nieuwkomers in de gemeente Kampen. Zij helpen nieuwkomers met taal, met hoe het werkt in Kampen, met contacten tussen nieuwkomers en inwoners en soms met huisvesting. Vindt u dat kerken en vrijwilligers een grote rol moeten houden in de toekomst?”

Figuur 16. Over het beleid dat de gemeente maakt

Versie brief/representatief (N= 842)

Inleidende tekst: “We vroegen u aan de start van de raadpleging hoe u denkt over nieuwkomers in de Nederlandse samenleving. En hoe u vindt dat het samenleven met nieuwkomers in Kampen nu gaat. Stel: de gemeente maakt beleid dat aansluit bij wat inwoners belangrijk vinden.”

Uitsplitsing naar houding op de volgende pagina

Tot slot, wat als de gemeente op basis van deze raadpleging beleid maakt dat aansluit bij wat inwoners belangrijk vinden?

- Bij start van de raadpleging vroegen we deelnemers naar hoe zij denken over **nieuwkomers in de samenleving** en over hoe zij vinden dat het **samenleven met nieuwkomers** in Kampen nu gaat. Aan het eind van de raadpleging vroegen we hen nog eens naar deze dingen, maar dan als de gemeente beleid gaat maken dat aansluit bij wat inwoners belangrijk vinden.
- Bij de vraag over **nieuwkomers in de samenleving** geeft een meerderheid van 58% aan dan ‘hetzelfde als nu’ te denken over nieuwkomers in de samenleving. 28% is (veel) positiever en 14% (veel) negatiever. Over het algemeen is de verwachting dat de houding van inwoners tegenover nieuwkomers **nauwelijks zal veranderen**.
- We zien overeenkomsten en verschillen tussen inwoners met een verschillende houding tegenover nieuwkomers. Ongeacht de houding is de groep die aangeeft ‘hetzelfde als nu’ te denken over nieuwkomers is het grootst. Maar we zien ook dat inwoners met een positieve houding vaak aangeven positiever te gaan denken over nieuwkomers, en inwoners met een negatieve houding juist vaak aangeven een negatievere houding verwachten te krijgen.
- Bij de vraag over het **samenleven met nieuwkomers** geeft een meerderheid van de deelnemers (51%) aan te verwachten dat het dan ‘een beetje beter’ of ‘veel beter’ zal gaan. 34% verwacht dat het ‘hetzelfde als nu’ zal zijn. 18% denkt dat het ‘een beetje slechter’ of ‘veel slechter’ zal gaan.
- Bij deze stelling vallen de overeenkomsten op: een kwart (inwoners met een negatieve houding) tot de helft (inwoners met een positieve houding) van de inwoners verwacht dat het samenleven hetzelfde of beter zal gaan.

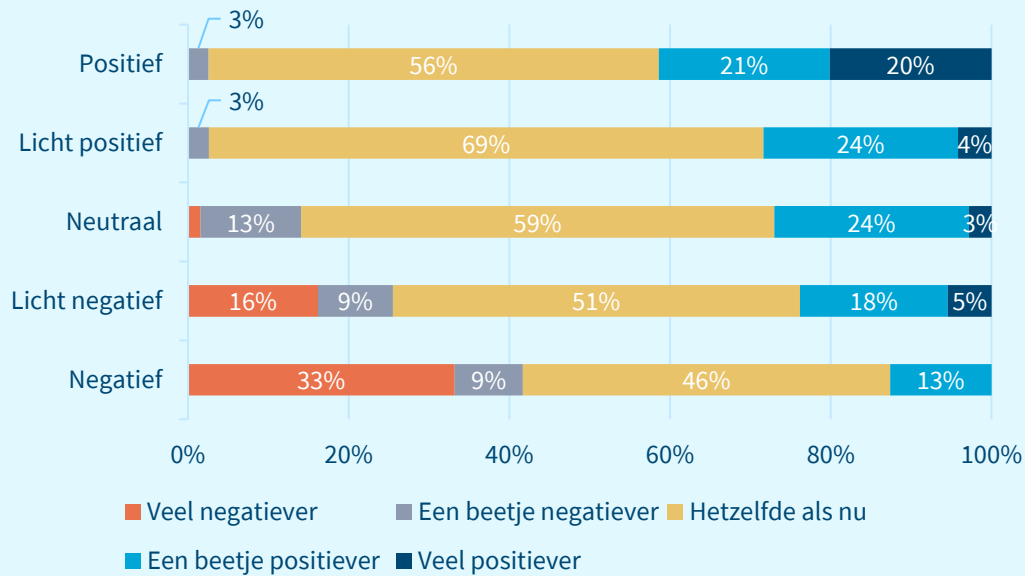

Figuur 17: Mening over het beleid dat de gemeente maakt, opgesplitst naar houding tegenover nieuwkomers

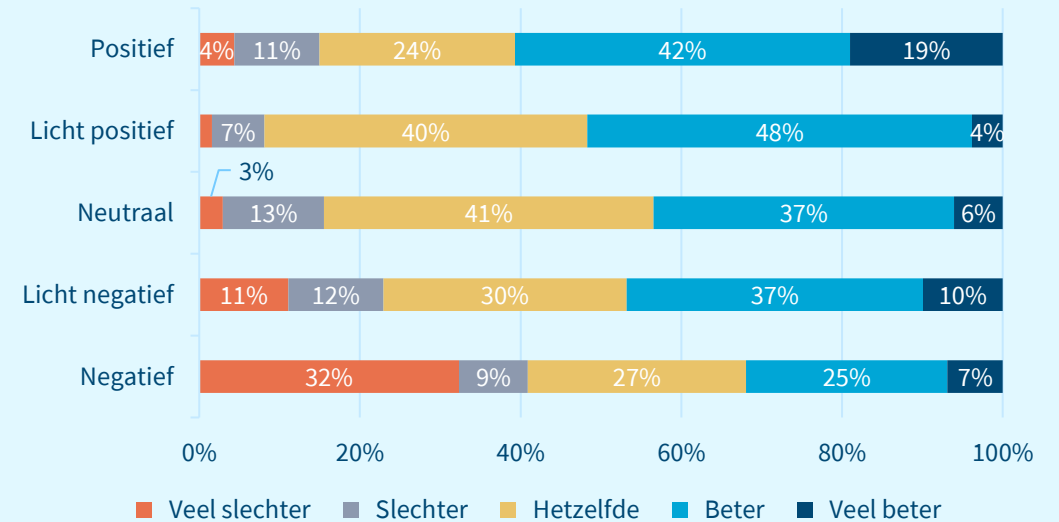
Versie brief/representatief (N= 842)

Inleidende tekst: “We vroegen u aan de start van de raadpleging hoe u denkt over nieuwkomers in de Nederlandse samenleving. En hoe u vindt dat het samenleven met nieuwkomers in Kampen nu gaat. Stel: de gemeente maakt beleid dat aansluit bij wat inwoners belangrijk vinden.”

Hoe denkt u dan over nieuwkomers in de samenleving?

Hoe denkt u dan dat het samenleven met nieuwkomers in Kampen zal gaan?

5

Over de raadpleging

- Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?
- Welk rapportcijfer geven zij?

Hoe hebben deelnemers aan de brief-versie de raadpleging gewaardeerd? (1/2)

Figuur 18 laat zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over de raadpleging. Het betreft hier de antwoorden van deelnemers aan de brief-versie.

- Deelnemers zijn positief over de raadpleging: 90% van de deelnemers geeft een voldoende. Ze beoordelen de raadpleging gemiddeld met een rapportcijfer 7,0.
- De meeste deelnemers (70%) geven aan hun mening kwijt te kunnen in deze raadpleging. Dit zien we ook in andere, vergelijkbare PWE-raadplegingen. Ook geeft het merendeel aan dat ze erop vertrouwen dat deze raadpleging eerlijk is.
- Relatief veel deelnemers (79%) geven aan dit een belangrijk onderwerp te vinden om hun mening over te geven. Dit is iets hoger dan andere PWE-raadplegingen over dit onderwerp. Eveneens een meerderheid die vindt dat de raadpleging niet moeilijk te begrijpen was.

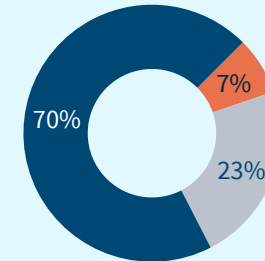
“Fijn dat het gebeurt en hopelijk iets meegedaan word!”

“Duidelijke raadpleging. Vooral het betrekken van burgers bij plannen, die dan ook eventueel gewijzigd kunnen worden, is een goede zaak.”

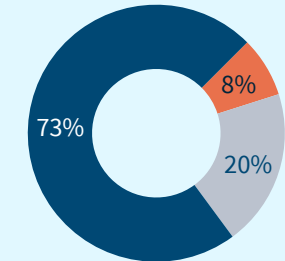
Figuur 18. Over hoe deelnemers de raadpleging waarderen

Versie brief/representatief (N= 842)

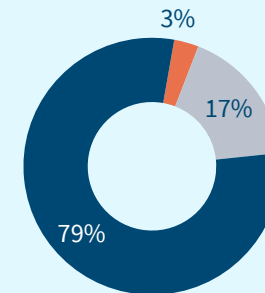
Ik kon mijn mening kwijt in deze raadpleging

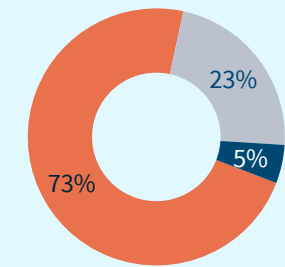
Ik vertrouw erop dat deze raadpleging eerlijk is

Ik vond het een belangrijk onderwerp om mijn mening over te geven

Ik vond de raadpleging moeilijk te begrijpen

■ (Helemaal) mee eens ■ Neutraal ■ (Helemaal) mee oneens

Hoe hebben deelnemers aan de open raadpleging de raadpleging gewaardeerd? (2/2)

Figuur 19 laat zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over de raadpleging. Het betreft hier de antwoorden van deelnemers aan de open raadpleging.

- Deelnemers zijn positief over de raadpleging: 85% van de deelnemers geeft een voldoende. Ze beoordelen de raadpleging gemiddeld met een rapportcijfer 6,7.
- De meeste deelnemers (67%) geven aan hun mening kwijt te kunnen in deze raadpleging. Dit zien we ook in andere, vergelijkbare PWE-raadplegingen. 8% geeft aan niet hun mening kwijt te kunnen in deze raadpleging. In hun onderbouwing hiervoor zien we vooral terug dat deze deelnemers negatief staan tegenover nieuwkomers: zij willen geen nieuwkomers en dit konden ze niet aangeven in de raadpleging.
- Bijna alle deelnemers (88%) geven aan dit een belangrijk onderwerp te vinden om hun mening over te geven. Dit is hoger dan andere PWE-raadplegingen over dit onderwerp. De meeste vonden de raadpleging dan ook niet moeilijk te begrijpen.

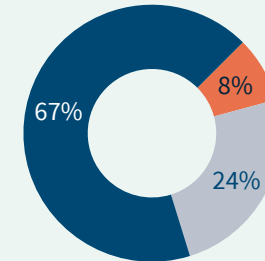
“Ik hoop daadwerkelijk dat er iets met deze raadpleging wordt gedaan. Dat het niet een dingetje voor de Bühne is, maar goed en eerlijk naar wordt gekeken. En dat er naar de wensen van de eigen inwoners wordt geluisterd.”

“Ik vind dit (deze raadpleging) een mooi initiatief en ik denk ook wel dat het nu het juiste moment daarvoor is.”

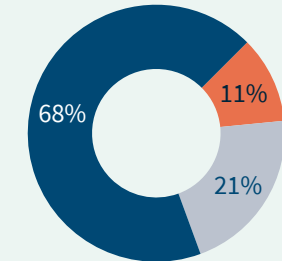
Figuur 19. Over hoe deelnemers de raadpleging waarden

Versie open raadpleging (N=246)

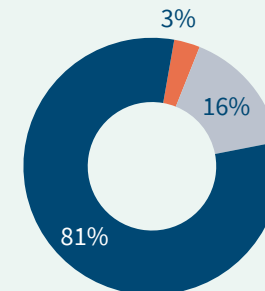
Ik kon mijn mening kwijt in deze raadpleging

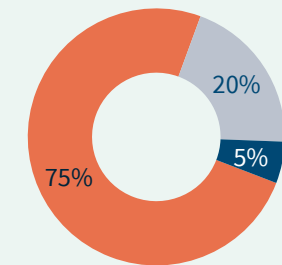
Ik vertrouw erop dat deze raadpleging eerlijk is

Ik vond het een belangrijk onderwerp om mijn mening over te geven

Ik vond de raadpleging moeilijk te begrijpen

■ (Helemaal) mee eens ■ Neutraal ■ (Helemaal) mee oneens

6

Handelingsperspectief

- Welke doelen krijgen brede steun?
- En welke zijn voor specifieke groepen van bijzonder belang?

Conclusie: Handelingsperspectief voor verdere beleidsvorming is te baseren op objectieve criteria

- We kunnen de *potentie* voor handelingsperspectief identificeren op basis van drie criteria; zie Figuur 20. Handelingsperspectief kan bijvoorbeeld zijn:
 - *Visievorming/communicatie*: het erkennen van overeenkomstige of verschillende perspectieven van inwoners;
 - *Beleidsvorming*: het intensiveren of aanpassen van bestaand beleid.
- Het invullen van deze potentie voor handelingsperspectief is aan gemeente Kampen en haar partners.
- De raadpleging laat zien dat inwoners van verschillende achtergronden drie doelen prioriteit geven (meer dan 5 punten): ‘de Nederlandse taal’, ‘werk of opleiding volgen’ en ‘veilig voelen’. Als (bijna) alle subgroepen prioriteit geven aan optie in een PWE-raadpleging, dan noemen we dat een **brede basis**. Die brede basis is zowel te zien als we kijken naar houding, naar migratieachtergrond en naar andere demografische kenmerken (Figuren [10](#) en [11](#)).
- Naast gedeelde prioriteiten zijn er ook prioriteiten die vooral binnen specifieke groepen bestaan. We noemen dit **specifiek belang**. We kijken daarvoor naar opties die prioriteit (meer dan 5 punten) krijgen van een specifieke subgroep. Het kan raadzaam zijn op zoek te gaan naar oplossingen in beleid die ook deze prioriteiten adresseren zonder de verschillen tussen groepen te vergroten.

Figuur 20. Criteria voor verdere beleidsvorming

1

Brede steun: Een optie krijgt prioriteit (meer dan 5 punten) van alle subgroepen

2

Specifiek belang: Een optie krijgt prioriteit (meer dan 5 punten) van een subgroep.

3

Meer actie: “Wat vindt u van wat er nu in de gemeente gebeurt zodat...?”
Percentage dat antwoordt ‘ik vind dat er meer moet gebeuren’.

Uitwerking per beleidsdoel op
de volgende pagina

Figuur 21. Handelingsperspectief per beleidsdoel

	Punten (/10)	Brede steun	Speciaal belang	Meer actie	Samenvatting
Dat nieuwkomers de Nederlandse taal leren	7,9	✓		41%	Brede steun van inwoners en nieuwkomers. Belangrijk voor integratie en welzijn. Voor groep negatieve houding kwestie van respect. Intensivering van beleid kan op steun rekenen.
Dat nieuwkomers werken of een opleiding volgen om aan werk te komen	6,3	✓		33%	Brede steun van inwoners en nieuwkomers. Belangrijk voor integratie en welzijn. Voor groep met negatieve houding gaat het vooral om dat nieuwkomers niet financieel afhankelijk zijn.
Dat nieuwkomers en inwoners zich veilig voelen	6,1	✓		40%	Brede steun van inwoners en nieuwkomers. Voor veel inwoners een randvoorwaarde. Inwoners met een negatieve houding leggen de focus meer op veiligheid van inwoners i.p.v. nieuwkomers.
Dat nieuwkomers weten hoe alles werkt in Nederland	5,7		✓	42%	Prioriteit voor de meeste inwoners. Gaat niet alleen over wegwijis zijn in zorg en onderwijs, maar over normen en waarden van Nederlandse cultuur. Gezien als kwestie van respect.
Dat inwoners goed geïnformeerd zijn over nieuwkomers in Kampen	4,6		✓	55%	Speciaal belang voor inwoners met een negatieve houding. Zij wensen ook meer actie. Gaat over het principe van een transparante overheid.
Dat nieuwkomers verspreid wonen over wijken	3,8			35%	Veel inwoners zien verspreid wonen als manier om de integratie te bevorderen. Niet onbelangrijk, maar kwestie van prioritering: andere doelen zijn belangrijker.
Dat nieuwkomers en inwoners gelijke kansen hebben op een huurwoning	3,8		✓	51%	Inwoners met een negatieve houding willen ander verdelingsprincipe: inwoners met een Nederlandse achtergrond voorrang geven, vooral jongeren. Zij willen hierop meer actie.
Dat nieuwkomers en inwoners met elkaar in contact komen	3,7		✓	36%	Speciaal belang voor groep positieve houding: ‘onbekend maakt onbemind’. Hoeft niet per se meer op ingezet te worden. En contact komt op andere manieren, o.a. via werk.
Dat nieuwkomers actief zijn in de gemeente, los van werk	3,2			42%	Niet onbelangrijk, maar kwestie van prioritering: andere doelen belangrijker. Groep met negatieve houding: “iets terugdoen”. Groep met positieve houding: “integratie en welzijn”.

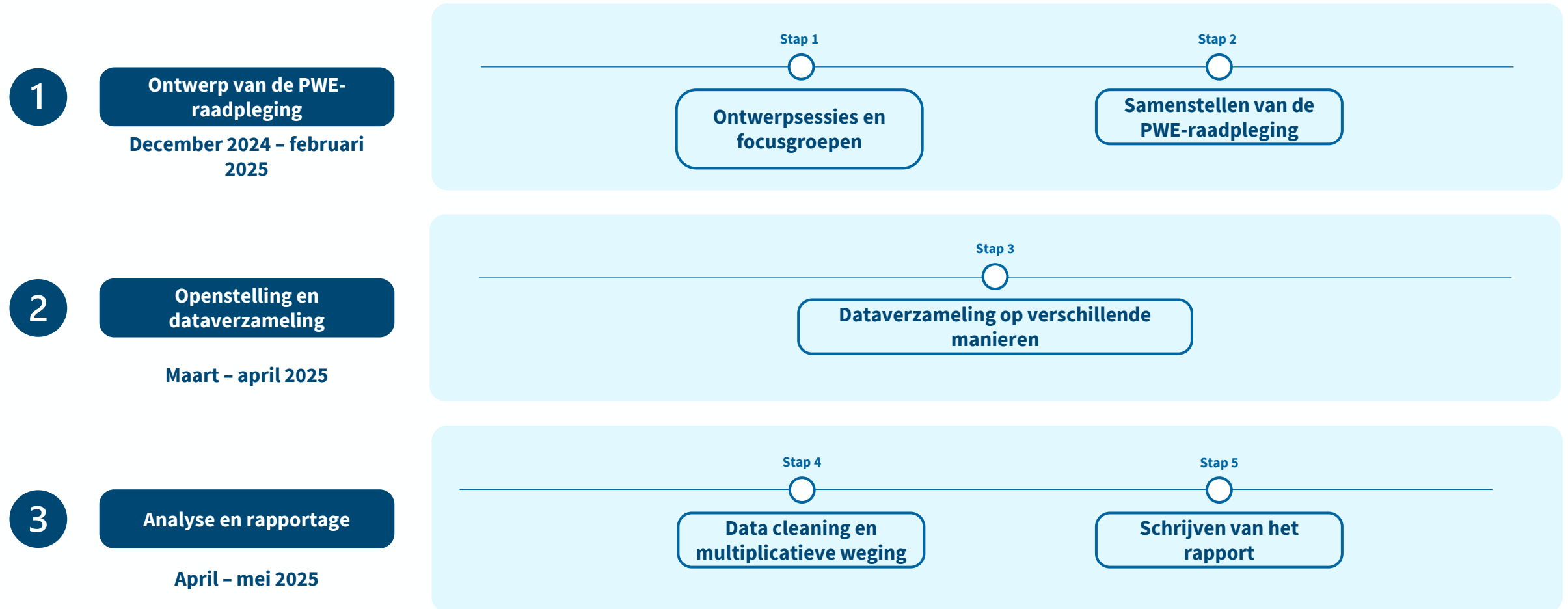
7

Methodologie

- Hoe is de raadpleging tot stand gekomen?
- Hoe zijn de data geanalyseerd?

Ontwerp, uitvoering en analyse van deze raadpleging vond plaats in drie fases

Overzicht van het proces: Welke stappen zijn doorlopen?

Stap 1. Ontwerpsessies en focusgroepen

- *Ontwerpsessies:* In drie ontwerpsessies hebben we in diverse samenstellingen meerdere varianten van de PWE-raadpleging besproken. Het doel van de sessies was om het beleidsdilemma rond het vraagstuk samenleven met nieuwkomers scherp te definiëren. Over welke vragen willen en kunnen inwoners van Kampen participeren en meedenken? Bij een van de sessies waren gelote inwoners betrokken om een beeld te krijgen over wat zij belangrijk vinden over samenleven met nieuwkomers.
 - 30 januari 2025, Kampen: Ontwerpsessie met medewerkers van gemeente Kampen en partnerorganisaties;
 - 11 februari 2025, Kampen: Ontwerpsessie met gelote inwoners en vertegenwoordigers kerken;
 - 13 februari 2025, Kampen: Ontwerpsessie met medewerkers van gemeente Kampen en partnerorganisaties.
- *Focusgroepen:* In drie focusgroepen zijn met de drie groepen die we onder ‘nieuwkomers’ verstaan, gesproken (waarbij een tolk aanwezig was). Onder de drie groepen verstaan; asielzoekers, Oekraïners en statushouders. Deze gesprekken zijn gevoerd om een beeld te krijgen hoe het samenleven voor nieuwkomers op dit moment gaat. Samenleven met nieuwkomers gaat namelijk over de interactie van inwoners en nieuwkomers.
 - 20 januari 2025, Kampen: Focusgroep met asielzoekers;
 - 23 januari 2025, Kampen: Focusgroep met Oekraïners;
 - 11 februari 2024, Kampen: Focusgroep met statushouders.
- *Output:* Als conclusie van de ontwerpsessies en focusgroepen hebben we de onderzoeksvraag geformuleerd: ‘Samenleven in de gemeente Kampen: hoe doen we dat?’. Voorafgaande aan de ontwerpsessies heeft de gemeente aangegeven dat de raadpleging niet zal gaan over de vraag hoeveel nieuwkomers er komen en waar ze worden opgevangen. De gemeente Kampen wil helpen om nieuwkomers een veilige plek te bieden, deze keuze is reeds gemaakt. Over de keuze voor locaties en het aantal op te vangen nieuwkomers beslissen uiteindelijk de burgemeester en wethouders. Deze argumentatie is ook aangeboden in de raadpleging. In de raadpleging konden deelnemers wel aangeven hoe zij aankijken tegen nieuwkomers in de samenleving (op een schaal van 0/negatief tot 100/positief) en motiveren waarom.
- *Definitie keuzetaak:* Een keuzetaak volgens de PWE-methode is een experimentele opzet om voorkeuren van deelnemers te achterhalen, vaak over maatschappelijke vraagstukken. Een keuzetaak kenmerkt zich door vier elementen: (1) een onderzoeksvraag over de voorkeuren van de deelnemer rond een bepaald thema, (2) een aantal opties die de deelnemer gelijktijdig en in samenhang afweegt, (3) uitgebreide informatie over de opties, zoals het handelingsperspectief van de overheid, en (4) een beperking zodat de deelnemer niet alle opties kan minimaliseren of maximaliseren, een deelnemer ervaart ‘keuzepijn’.

Stap 2. Samenstellen van de PWE-raadpleging

- *Keuze voor puntenmodus:* Een raadpleging volgens de PWE-methodiek kan op drie verschillende manieren geïmplementeerd worden: puntenmodus, schuifjesmodus en keuzemodus. De keuze tussen deze drie opties maken we aan de hand van twee beslisvragen. De eerste vraag is in hoeverre er sprake is van de verdeling van een schaars publiek goed of middel, zoals geld of uitvoeringscapaciteit. Dat is niet het geval bij dit vraagstuk. De vraag over doelen en principes bij het samenleven met nieuwkomers is in essentie een waardenvraagstuk. Het antwoord op deze eerste vraag leidt automatisch tot een puntenmodus. De tweede selectievraag is daarmee niet relevant.
- *Keuzesituatie:* Dat betekende concreet dat deelnemers 45 punten mochten verdelen over negen keuzeopties, oftewel negen principes en doelen. We kiezen er vrijwel altijd voor om het aantal te verdelen punten gelijk te stellen aan het aantal opties maal vijf. Dit maakt het onder andere mogelijk dat deelnemers een absolute prioritering tussen de opties kunnen maken. Ook maakt dat onderzoeksresultaten tussen verschillende raadplegingen beter vergelijkbaar.
- *Selectie van opties:* We hebben gekozen om negen doelen en principes te laten afwegen. Tijdens de ontwerp sessies zijn aanvullende opties genoemd. Deze negen opties zijn geselecteerd als afweging tussen overzichtelijkheid en toegankelijkheid (meer opties maakt de raadpleging minder toegankelijk) en het bestrijken van de belangrijkste beleidsdossiers en -vragen. Eerdere, vergelijkbare raadplegingen in de gemeente Eindhoven en in de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar gaven daarbij richting.

De negen principes en doelen ter afweging (B1-taalniveau)

Dat nieuwkomers werken of een opleiding volgen om aan werk te komen

Dat nieuwkomers actief zijn in de gemeente, los van werk

Dat nieuwkomers de Nederlandse taal leren

Dat nieuwkomers weten hoe alles werkt in Nederland

Dat inwoners goed geïnformeerd zijn over nieuwkomers in Kampen

Dat nieuwkomers en inwoners met elkaar in contact komen

Dat nieuwkomers verspreid wonen over wijken

Dat nieuwkomers en inwoners gelijke kansen hebben op een huurwoning

Dat nieuwkomers en inwoners zich veilig voelen

Stap 3. Dataverzameling op verschillende manieren

- Tussen 10 en 31 maart 2025 konden deelnemers meedoen de raadpleging. Deelnemers konden meedoen aan de raadpleging in het Nederlands. Er hebben in totaal 1.088 mensen meegedaan, aan één van twee onderstaande versies van de raadpleging:
 1. **Representatieve raadpleging:** 8.000 huishoudens in de gemeente hebben een uitnodiging ontvangen middels een brief. Het proactief benaderen van inwoners vergroot de kans op deelname van inwoners die uit zichzelf minder snel mee zouden doen, bijvoorbeeld omdat zij geen sterke mening hebben over het onderwerp of aan zelfselectie doen ('mijn mening doet er toch niet toe'). Er waren in totaal 842 deelnemers van deze versie van de raadpleging (representatief).
 2. **Open raadpleging:** De raadpleging is ook opengesteld onder de gehele bevolking in de gemeente Kampen. De gemeente heeft deze versie onder de aandacht gebracht met een communicatiecampagne (inclusief maar niet gelimiteerd tot: sociale media, mailings naar partners en posters in de openbare ruimte). De samenstelling van deelnemers aan deze versie van de raadpleging kan een selectie bias vertonen. Dat wil zeggen dat er bovengemiddeld veel deelnemers kunnen zijn met een sterke mening of belang bij het onderwerp. Daardoor zijn de resultaten van de open raadpleging niet representatief. Een open raadpleging vergroot echter wel de inclusiviteit van het traject. Er waren 246 deelnemers aan de open raadpleging.
- Beide raadplegingen waren identiek aan elkaar. Het enige verschil was de link waarmee de raadpleging te benaderen was en (bij de representatieve versie) een checkvraag naar of die persoon inderdaad een uitnodigingsbrief had ontvangen.
- Bij beide versie van de raadpleging boden we de mogelijkheid aan om een papieren versie op te vragen. Drie deelnemers hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

Stap 4. Data cleaning en multiplicatieve weging

- Met de representatieve raadpleging willen we uitspraken doen die kloppen voor de gehele bevolking van de gemeente Kampen. Dat noemen we *betrouwbaarheid* van het onderzoek. Eén van de dingen die bijdraagt aan betrouwbaarheid is *representativiteit*: dat betekent dat de deelnemers aan de raadpleging zo goed mogelijk lijken op de populatie van de gemeente Kampen. We zorgen daar op twee manieren voor: eerst zorgen we door willekeurige huishoudens uit te nodigen om mee te doen voor een dat iedereen evenveel kans heeft om mee te kunnen doen, en daarna herwegen we de data om eventuele verschillen tussen de deelnemers en de populatie te corrigeren. We leggen deze twee stappen hieronder uit:

1. Willekeurige uitnodigingen:

De gemeente heeft 8 duizend brieven verstuurd naar huishoudens verspreid over de gemeente. In elk van de huishoudens hebben we gevraagd of de bewoner van 18 jaar of ouder die als eerstvolgende jarig is de raadpleging wil invullen. Op deze manier hebben we gezorgd dat een willekeurige groep inwoners uit de gemeente advies heeft kunnen geven. Hierdoor is de kans ook groot dat de groep deelnemers op kenmerken leeftijd, gender en opleiding overeenkomt met de hele populatie.

We hebben extra maatregelen genomen om te zorgen dat zo veel mogelijk groepen mensen hebben deelgenomen. Ten eerste hebben we gezorgd dat inwoners uit elke buurt evenveel kans hadden om mee te doen, door het aantal inwoners per buurt te vergelijken met het aantal inwoners van de gemeente. Dus als een buurt 5% van de inwoners van de gemeente bevat, dan kreeg deze buurt ook 5% van het aantal uitnodigingsbrieven. Daarnaast hebben we in een aantal buurten extra brieven verstuurd. Namelijk in buurten waaruit op grond van de betrokkenheidsprofielen van Citisens de respons naar verwachting lager zou zijn.

2. Omdat de samenstelling van de deelnemers iets afwijkt van de populatie, herwegen we de resultaten. Daardoor zijn de resultaten van de representatieve raadpleging daadwerkelijk representatief voor de bevolking van gemeente Kampen. Hoe werkt herwegen?

- Herwegen betekent dat we in de analyse meer gewicht hebben toegekend aan de antwoorden van deelnemers die ondervertegenwoordigd zijn in de steekproef en minder gewicht hebben toegekend aan de deelnemers die oververtegenwoordigd zijn. Daarbij zijn geen gegevens of antwoorden weggegooid.
- We hebben hiervoor de methodiek multiplicatief wegen* gebruikt (ook wel 'raking' genoemd). Kort gezegd hebben we het volgende gedaan:
 1. We delen de deelnemers op in drie groepen voor opleidingstype (laag/middelbaar/hog), drie groepen voor leeftijd (tot 44 jaar/45 tot 65 jaar/65 plus), en twee groepen voor gender (vrouw/man);
 2. We hebben de verdeling van de deelnemers over deze groepen vergeleken met de verdeling in de populatie van de gemeente;
 3. We hebben een wegingsfactor gekoppeld aan elke groep. Deze wegingsfactor zorgt dat de antwoorden van een specifieke groep zwaarder tellen als er relatief weinig deelnemers in de groep zitten. En dat de antwoorden minder zwaar meetellen als er relatief veel deelnemers in deze groep zitten.

Stap 5. Schrijven van de rapportage

- De basis voor deze rapportage is de *kwantitatieve* analyse van deelnemers op de keuzetaak (het verdelen van de 45 punten over de negen opties) en de aanvullende stellingen.
- De kwantitatieve resultaten hebben we vervolgens van duiding voorzien op basis van een *kwalitatieve* analyse van de geschreven reacties van deelnemers. Hierbij analyseren wij honderden reacties en identificeren de meest voorkomende hoofdargumenten die deelnemers gebruiken om aan opties veel of weinig punten toe te kennen.
- In deze rapportage laten we citaten zien van deelnemers aan de raadpleging. Deze zijn geselecteerd zodat ze illustratief zijn voor de hoofdargumenten.
- Deze rapportage is opgesteld door Populytics. Er hebben een aantal feedbackrondes plaatsgevonden, waarbij de gemeente Kampen input heeft kunnen geven op de resultaten.

Omgang met persoonsgegevens

- De vragen in deze raadpleging waren allen in overeenstemming met de privacywetgeving (Algemene verordening gegevensbescherming, AVG). Omdat de raadpleging anoniem is, zijn de gegevens die we verzamelen geen persoonsgegevens. Dat betekent dat de AVG als uitgangspunt niet van toepassing is. Een anonieme raadpleging mag vragen stellen over leeftijd, gender en opleidingstype, zonder dat de AVG van toepassing is.
- Ook in een anonieme raadpleging kan de AVG in sommige gevallen toch van toepassing zijn. Bijvoorbeeld als het antwoord op een vraag (of de antwoorden op een combinatie van vragen) herleidbaar is (zijn) tot een groep van drie huishoudens of minder. Dan is er sprake van een persoonsgegeven. In dat geval is de AVG van toepassing. Een voorbeeld is vragen naar postcode-4. Er zijn enkele (vaak landelijke) postcode-4-gebieden waarin zich minder dan drie huishoudens bevinden.
- In deze raadpleging is geen gegeven, of combinatie van gegevens, verzameld die herleidbaar is (zijn) tot een groep van drie huishoudens of minder in Nederland.
- Elke deelnemer aan de raadpleging kon verder zelf bepalen welke informatie hij/zij wilde delen. Alle vragen over persoonlijke kenmerken in de raadpleging waren vrijwillig te beantwoorden (of over te slaan). Elke vraag bevatte daarbovenop ook de antwoordoptie 'zeg ik liever niet'.
- De gegevens voor dit onderzoek blijven bewaard.

populytics.nl